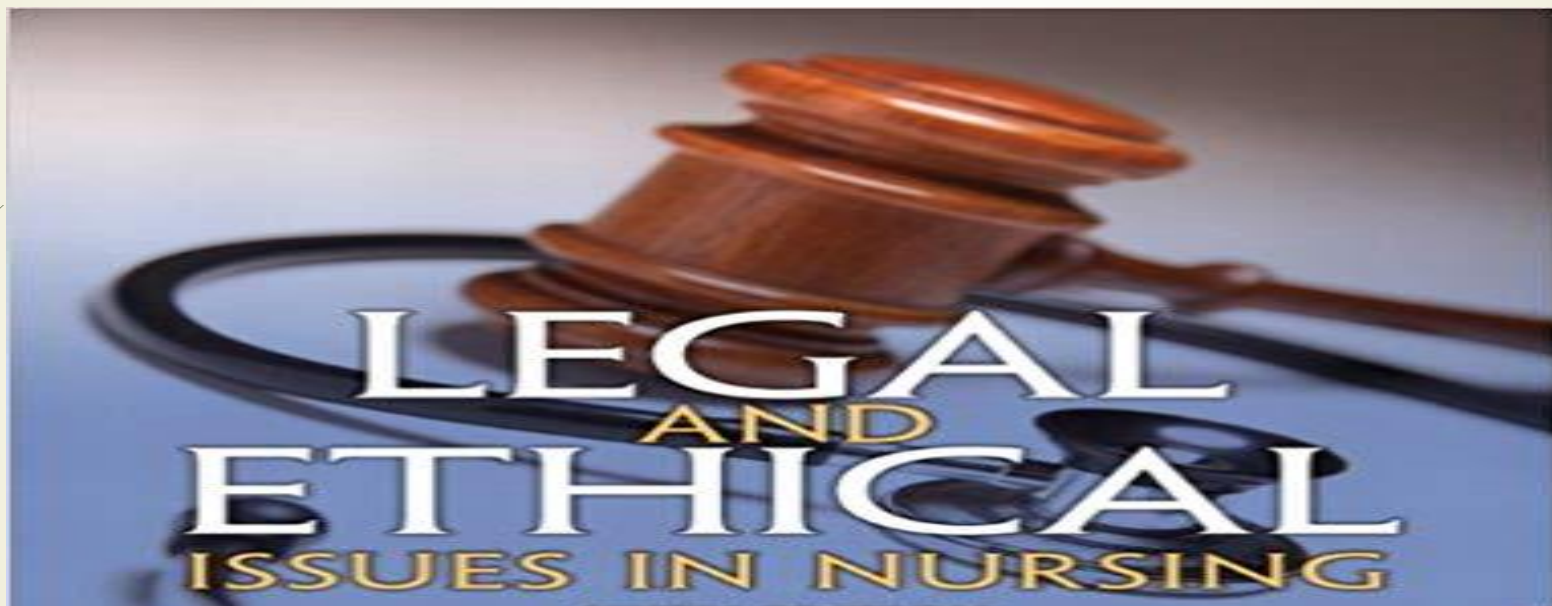

จริยธรรมวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป

ชั้นมнат จาดยางโทน พย.ม.,น.บ.,น.ม.

6 มีนาคม 2562

สร้างภูมิคุ้มกัน ด้วยกฎหมายใกล้ตัว

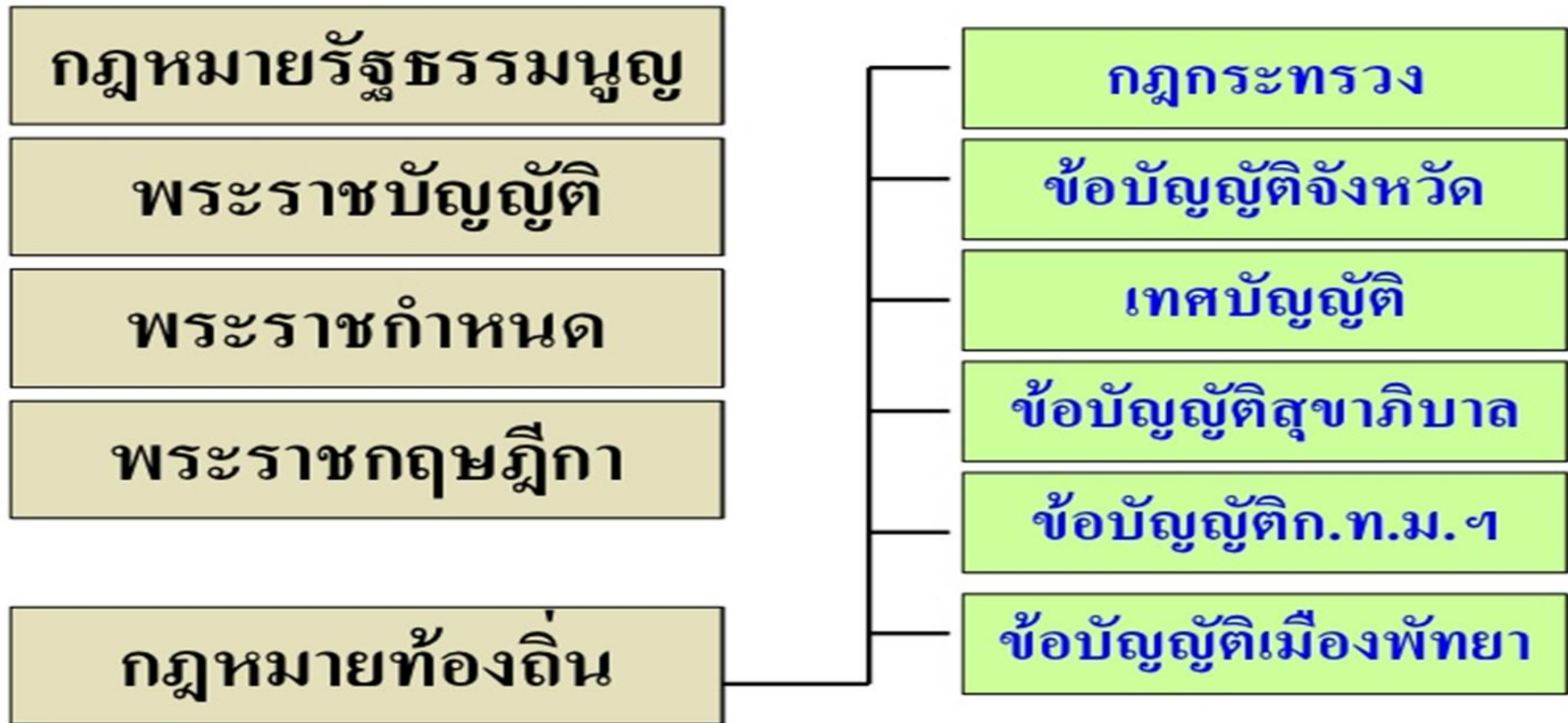
- 1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องและจริยธรรมในวิชาชีพ
- 2. ปัญหาการฟ้องร้อง
- 3. แนวทางการแก้ไขปัญหา

ความสำคัญของกฎหมาย

ลำดับศักดิ์ของกฎหมาย

กฎหมายภายในประเทศ

กฎหมายเอกชน

หรือกฎหมายแพ่ง บัญญัติความ
สัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล
ป้องกันมิให้บุคคลถูกละเมิดสิทธิ

- กฎหมายแพ่ง
- กฎหมายพาณิชย์
- กฎหมายพิจารณาความแพ่ง

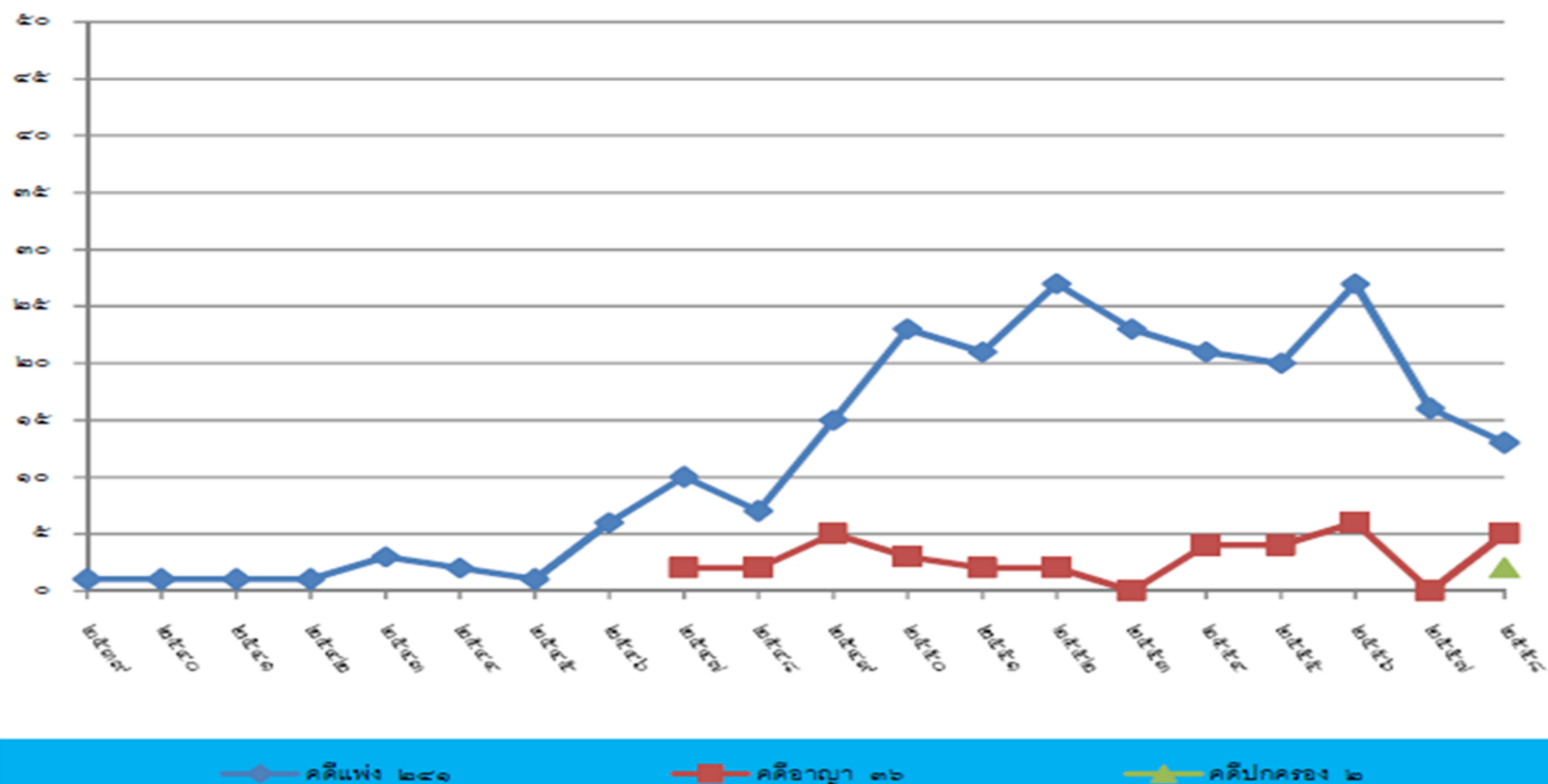
กฎหมายมหาชน

เป็นกฎหมายที่รัฐไปมีส่วนร่วมเป็น
คู่กรณีกับเอกชน

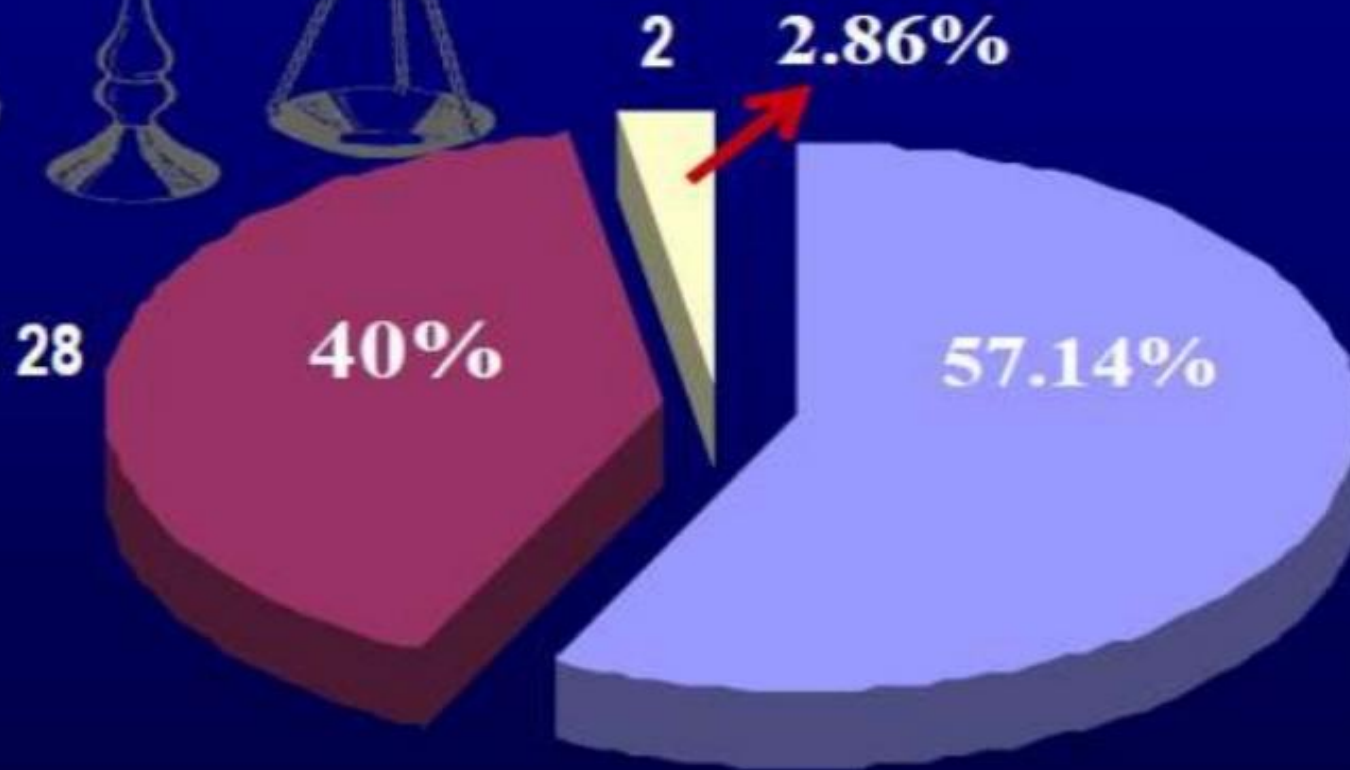
- รัฐธรรมนูญ
- กฎหมายปกครอง
- กฎหมายอาญา
- กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สถิติคดีทางการแพทย์

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๙- พ.ศ.๒๕๕๘ (ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘)

ประเภทโรงพยาบาลที่ถูกฟ้อง

รพศ./รพท

รพช

อื่น ๆ (ฟ้องผิด)

40

ผู้ถูกฟ้องคดีคดีแพ่ง

• แพทย์ 55 ราย

• พยาบาล 11 ราย

ผู้ถูกฟ้องคดีอาญา (เฉพาะที่ฟ้องศาล)

• แพทย์ 5 ราย

**เรื่องเรียน
เป็น
รอยได้**

คู่มือป้องกันและปราบปรามการทุจริตเอาเปรียบ
จากประสบการณ์จริงแบบง่ายๆ แต่ได้ผลเกินคาด
www.pain.com

ท้าวเวสสุวรรณ (สีนธูเสณ) ขาดาคม

ดิฉันอยากให้ประชาชนคนไทย
เรียนรู้ที่จะต่อสู้เพื่อรักษาสิทธิของตัวเอง
ด้วยปฏิบัติการที่ตั้งอยู่บนรากฐานของ
ความถูกต้องและความมีเหตุผลอันสมควร
ที่สำคัญ ถ้าการต่อสู้นั้นจะทำให้คนอื่นๆ
โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสในสังคม
พลอยได้รับประโยชน์ไปด้วย

หมวดจิตวิทยาและการพัฒนาตนเอง

ចក្ខុវិស័យ
សិក្សា ប្រែប្រួល

www.amarinpocketbook.com

99 טז

9 786162 071379

ISSN 078-616-207-137-9

EPISODE 4

เมื่อต้องปราบท...

คุณผู้อ่านที่ไปนานหมอบ่อย ๆ คงเคยรู้สึกเหนื่อย
กับคนที่ทำอาชีพนี้ไม่มากก็น้อย ถ้าคุณผู้อ่านเป็นหมอที่
ทนอ่านน้อยขณะคะ เพราะนี่เป็นการดิเพื่อก่อตะ
คือถ้าเป็นหมอลูกกระเจี๊ยมประจำ
คุณหมอก็คงทนพวกนี้ปล่อยไว้
ก็มีในหัว

คือถ้าเป็นนมถั่วเหลือง เพราะนี่เป็นการดีเพื่อที่จะ
 หลุดหนี้ที่คนพวกนี้ปล่อยให้คนใช้ที่แก่คร่ำท้อแม่ หรือปู่ตา
 ยอมให้อำนาจโดยไม่คิดจะให้อำนาจบ้าง ทั้งที่ปกติเวลาเด็กเจอผู้ใหญ่
 ควรให้เป็นการมาหาอยู่แล้ว แล้วนี่เป็นคนที่เขาเงินมาให้แล้ว
 ถ้ารักษาให้ฟรีจะไม่ว่าซักคำ...
 อยากอายุยืนด้วยงานนี้ให้
 อีกประเภท...

อยากอายุยืนด้วยทานังให้คนแก่ให้วันก็สามใจ
อีกประเภทคือ พวกที่แค่เหลือบตามองคนใช้ แล้วรีบ
ใบสั่งยาโดยไม่พูดไม่จา พวกนี้ใช้รักถามก็ทำท่าเหมือน "ตอกสน
สีทอง" จะร่วงจากปาก เดอกก็กลมมันเรื่อยไปแล้วสำหรับท.ค.นี้
ทำให้คนใช้ต้องเก็บความสงสัยไว้ในใจ... ส่วนใหญ่จะเป็นกับพระ
สูงวัยที่คงลืมไปว่า "ผู้ปวยมีสิทธิที่จะได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอ
และชัดเจน เพื่อสามารถเลือกตัดสินใจในการยินยอม
และไม่ยินยอมให้การรักษาพยาบาล" ตามประกาศข้อที่
ใน "สิทธิผู้ป่วย" ของแพทยสภา ถ้าใครอยากทราบรายละเอียด
ก็ดูได้ที่ท้ายเล่มค่ะ

1111

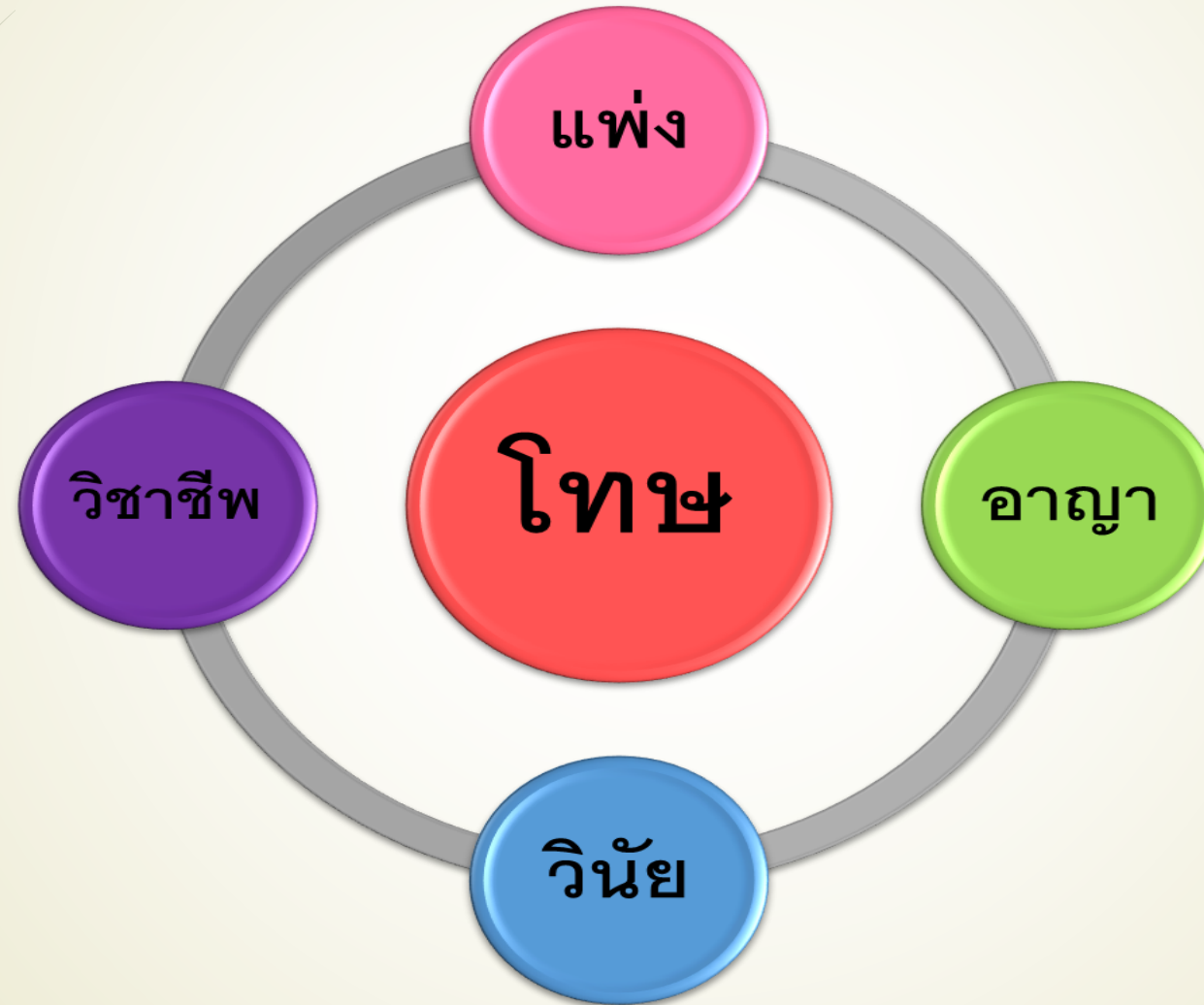
สายด่วนของรัฐบาล

ผมสาหัส แต่หมอบอกบาดเจ็บ

ผู้เสียหายรายนี้ถูกทำร้ายร่างกายครบ ไปรักษาที่โรงพยาบาลแต่ปรากฏว่าคุณหมอลงความเห็นจากหนักเป็นเบาก็เลยใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ขอแก้ไขความเห็นแพทย์ดูกันครับว่าจะขอแก้ไขได้ไหม

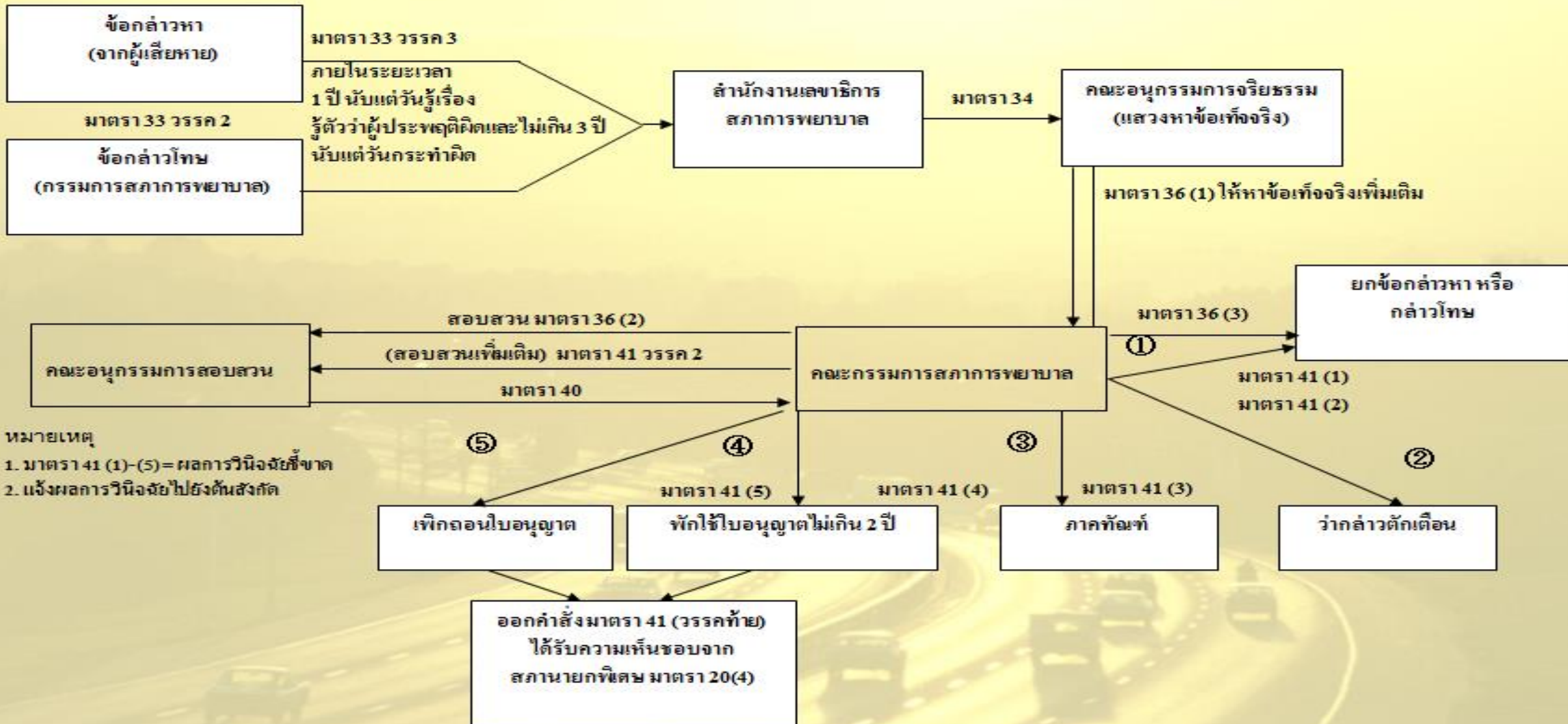
นายสำลีมีหนังสือร้องเรียนต่อศูนย์บริการประชาชน ๑๑๑๑ ของรัฐบาลขอความเป็นธรรมกรณีถูกญาติ ๑๑ คนทำร้ายร่างกายทั้งไม้และท่อนเหล็กถูกส่งไปรักษาที่โรงพยาบาล โดยมีคุณหมอหนึ่งตรวจรักษามีบาดแผลบริเวณศีรษะยาวเกือบ ๑๐ เซนติเมตร แต่คุณหมอสองเป็นผู้ลงรายละเอียดบาดแผลในผลการตรวจชันสูตรบาดแผลหรือศพของแพทย์ว่า บาดแผลที่ศีรษะมีความยาว ๓ เซนติเมตร ซึ่งขัดกับบาดแผลของนายสำลีและมีผลต่อการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวน ซึ่งนายสำลีจำได้ว่าหมอที่ตรวจกับหมอที่ลงลายมือชื่อในใบชันสูตรเป็นคนละคนโดยขณะเย็บแผลนั้นแผลใหญ่มากกลัวหมอมจะไม่รับเย็บ จึงถามพยาบาลว่าเย็บกี่เข็ม พยาบาลตอบว่ายังนับไม่ได้ เสร็จแล้วก็ให้กลับบ้านได้ แม้จะขออนอนดูอาการเนื่องจากมีโรคประจำตัวและเลือดออกมาก แต่แพทย์เวรแจ้งว่าต้องใช้เตียง จึงประสงคให้โรงพยาบาลแก้ไขรายละเอียดบาดแผลให้ตรงตามข้อเท็จจริง ผ่านไป ๖ เดือนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีหนังสือชี้แจงนายสำลีเกี่ยวกับการออกใบชันสูตรว่าคุณหมอสองเป็นผู้ตรวจรักษา แพทย์ลงความเห็นในใบนำส่งผู้บาดเจ็บว่า มีแผลที่ศีรษะ ๓ เซนติเมตร ๒ แผล ที่คิ้ว ที่ข้อมือ ที่ละ ๒ เซนติเมตรใช้เวลารักษา ๑๐ วัน และที่แพทย์ลงความเห็นนั้นตรงกับข้อเท็จจริงแล้ว การแก้ไขเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ผิดจริยธรรม ผิดวินัย และอีกเยอะครับ จึงไม่สามารถแก้ไขให้ได้ นายสำลีจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยฯ

1. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพพยาบาล

แผนภูมิกระบวนการดำเนินงานด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์

มาตรา 33 วรรค 1

โทษในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพ

พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

พ.ศ. 2528

1. ว่ากล่าว
2. ตักเตือน
3. พักใช้
4. เพิกถอน

การกล่าวหา/กล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพ

- ▶ มาตรา 33 บุคคลผู้ซึ่งได้รับความเสียหายเพราะผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์มีสิทธิกล่าวหาผู้ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น โดยทำเรื่องยื่นต่อสภาการพยาบาล

การกล่าวหา/กล่าวโทษผู้ประกอบการวิชาชีพ

▶ มาตรา 33 :ผู้มีสิทธิส่งเรื่องการประพฤติผิดจริยธรรมต่อสภาฯ

-กล่าวหา โดยผู้ป่วย ผู้รับบริการ ทายาทโดยธรรมของผู้ป่วย หรือ
ผู้รับบริการที่ได้รับความเสียหาย โดยทำเรื่องยื่นต่อสภาการพยาบาล

-การกล่าวโทษ โดย กรรมการสภาการพยาบาล

-กำหนดระยะเวลาในการส่งข้อกล่าวหาหรือกล่าวโทษภายใน 1 ปีนับแต่
วันที่รู้เรื่องและรู้ตัวผู้กระทำแต่ทั้งนี้ไม่เกิน 3 ปีนับแต่วันที่มีการประพฤติผิด

คณะกรรมการมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

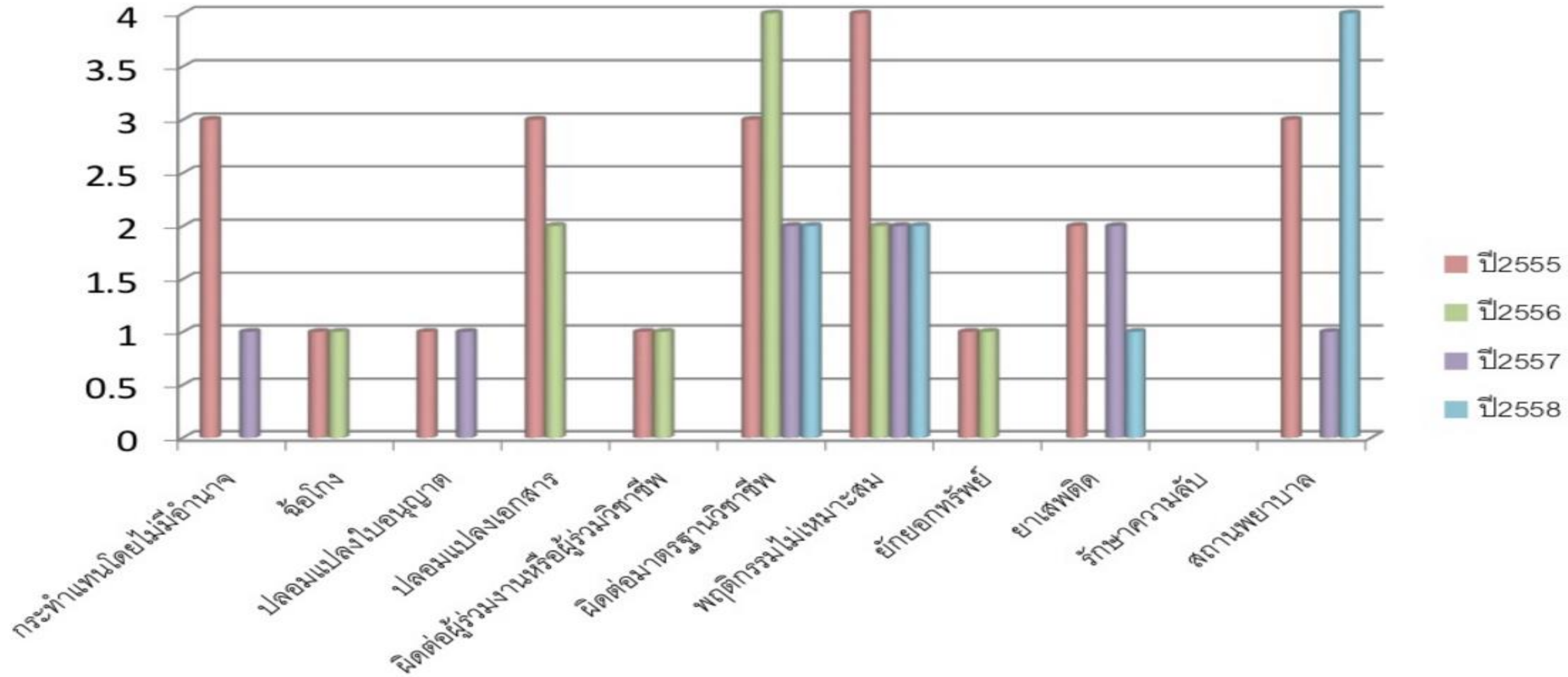
- (1) ยกข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษ
- (2) ว่ากล่าวตักเตือน
- (3) ภาคทัณฑ์
- (4) พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองปี
- (5) เพิกถอนใบอนุญาต

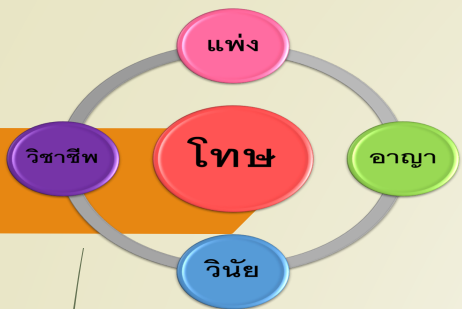
สถิติความผิดทางจริยธรรม

ประเด็นจริยธรรม

ปี	กฎหมาย บ้านเมือง	พฤติกรรม บริการ	มาตรฐาน วิชาชีพ	เสื่อมเสีย ภาพลักษณ์	ผลรวม ทั้งหมด
48	1				1
49	3	3	3		9
50	6	3	4		13
51	8	4	5		17
52	7	2	3		12
53	8	3	7		18
54	9	1	2	1	13
55	14	5	4	2	25
56	5	6	5		16
57	7	7	3		17
58	9	3	2		14
ผลรวมทั้งหมด	77	37	38	3	155

สถิติฐานความผิด

โทษทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. **ภาคทัณฑ์** เป็นโทษสำหรับกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อน โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้
๒. **ตัดเงินเดือน** เป็นการลงโทษตัดเงินเดือนเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ของเงินเดือนและเป็นจำนวนเดือน เมื่อพ้นเวลาลงโทษก็จะได้รับเงินเดือนตามปกติ
๓. **ลดเงินเดือน** เป็นการลงโทษโดยลดเงินเดือนเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ เช่น ลดเงินเดือน 2% หรือ 4% ของอัตราเงินเดือนของผู้กระทำผิด
๔. **ปลดออก** เป็นการลงโทษให้พ้นจากราชการ โดยได้รับบำเหน็จ บำนาญเสมือนผู้นั้นลาออกจากราชการ
๕. **ไล่ออก** เป็นการลงโทษให้พ้นจากราชการ โดยไม่ได้รับบำเหน็จ บำนาญ

จุดสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับที่ ๑/๒๕๖๐

- ๑. นายทศพล ข้าราชการ ข้าราชการ โดยไม่ได้รับอนุญาตการลา รวม ๑๑๗ วัน โดยไม่ติดต่อกัน มาสายหลังจาก ๘.๓๐ น. รวม ๓๕ วัน ออกก่อนเวลาพักเที่ยง หรือกลับบ้านก่อน ๑๖.๓๐ น. อีกทั้งในการปฏิบัติงานก็ไม่เรียบร้อย มีความผิดพลาดบ่อยครั้ง
- โทษ ผิดวินัยไม่ร้ายแรงฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจอุทิศสาคะ เอาใจใส่รักษาผลประโยชน์แก่ทางราชการ และฐานละทิ้งหน้าที่ราชการลงโทษลดเงินเดือนในอัตราร้อยละ 4 ของเงินเดือนที่ได้รับ

หนี้หนี้

นางสาวกัญญา เป็นพยาบาลเวร ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการได้ออกใบเสร็จรับเงินให้กับผู้ป่วยชื่อ นายหม่องวิน ชาวพม่า จำนวนหนึ่งหมื่นบาท เมื่อรับเงินมาแล้ว นางสาวกัญญาไม่ได้นำเงินส่งให้กับ เจ้าหน้าที่การเงินของโรงพยาบาล

หลังจากนั้นประมาณ ๓ เดือน ได้มีการตรวจสอบพบเรื่องนี้ นางสาวกัญญาจึงนำเงินจำนวนดังกล่าว มาคืนให้กับทางราชการ

ในระหว่างที่ มี การสอบสวนเรื่องนี้นางสาวกัญญาได้ละทิ้งหน้าที่ราชการไปโดยไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลยยังพบว่ามีหนี้สินเป็นจำนวนมากทั้งหนี้ในระบบและหนี้นอกระบบจนไม่สามารถจัดการหนี้สินของตนได้ และถูกเจ้าหน้าที่ติดตามทวงถามเกี่ยวกับหนี้สินเกือบทุกวัน

โทษ เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริตและฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร ลงโทษไล่ออกจากราชการ

ให้ระวังบัตรเครดิต

- นายวสิน ข้าราชการได้ลักบัตรเครดิตที่ธนาคารส่งมาที่ผู้จดหมายของหน่วยงานของตน หลังจากนั้นได้ทำการค้นหาข้อมูลส่วนตัวของผู้เสียหาย ๓ คน จากโปรแกรม Hos xp ของหน่วยงาน แล้วแจ้งขอเปิดใช้บัตรแบบอัตโนมัติกับทางธนาคาร ๓ แห่ง หลังจากนั้นได้นำบัตรเครดิตไปกดเงินสดจากตู้กดเงินสดอัตโนมัติ (ATM) โดยกดเงินสดไปจำนวน ๕ ครั้ง เป็นเงินรวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- โทษวินัย เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ลงโทษปลดออกจากราชการ

ฉบับที่ ๓/๒๕๖๐

- ▶ นายธาดา ข้าราชการ ได้ขั้บรณนัต้ของทางราชการออกจากหน่วยงานเพื่อไปทำธุระ ส่วนตัวปรากฏว่าใน ระหว่างการเดินทางซึ่งยังอยู่ในวันและเวลาราชการ นายธาดาได้แวะ ดืมเบียร์หลังจากนั้น ได้ขั้บรณนัต้ของนางเล็กซึ่งเป็นประชาชนจน ได้รับความ เสียหาย
- ▶ โทษ เป็นการกระทำผิดวินัยอย่าง ไม่ร้ายแรงฐาน ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทาง ราชการ ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ และฐาน ไม่รักษาชื่อเสียงของตนและไม่รักษาเกียรติ ศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย ลงโทษตัดเงินเดือนในอัตราร้อยละ 2 ของเงินเดือนที่ได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลา 2 เดือน

ไม่ทำงาน

- ▶ นายโต ข้าราชการ มีหน้าที่ต้องบันทึกข้อมูลในโปรแกรมSMART TB แต่ก็ไม่ทำการบันทึกข้อมูลดังกล่าว ทำให้โรงพยาบาลไม่ได้รับเงินสนับสนุนในการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคจาก สปสช. และเมื่อหัวหน้างานมอบหมายงานด้วยวาจาให้ไปร่วมปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่อื่น เช่น การไปฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ การตรวจสอบสภาพนักเรียนนายโตก็ไม่ไปโดยมักหลบเลี่ยง และบอกกับเพื่อนร่วมงานว่าเหตุที่ตนไม่ไปร่วมทำงาน เพราะว่าหัวหน้างานไม่ได้มอบหมายงานเป็นลายลักษณ์อักษร
- ▶ โทษ เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจอุทิศสาคะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ และฐานไม่ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ ระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติ ลงโทษภาคทัณฑ์

เยี่ยมบ้านนักพนัน

- ▶ นายสมชาย ข้าราชการ มีหน้าที่รักษาพยาบาล ได้ออกปฏิบัติงานเยี่ยมบ้านผู้ป่วยและบ้านผู้สูงอายุที่บ้านนางสมศรี โดยทำการวัดความดันตรวจฟังปอดและให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนแก่นางสมศรี มีชาวบ้านจำนวนหลายคนกำลังเล่นการพนันกันอยู่ในห้องอีกห้องหนึ่งซึ่งอยู่ห่างจากห้องที่นางสมศรีพักอยู่ประมาณ ๓ เมตร
- ▶ ตำรวจจับนายสมชาย นางสมศรีและนักพนันไปที่สถานีตำรวจและได้แจ้งกับนายสมชายว่าคดีนี้เป็นคดีลหุโทษเสียค่าปรับแล้วคดีก็จบลง ทำให้นายสมชายไม่ทราบว่าคดีอาญามีผลถึงเรื่องวินัย จึงรับสารภาพเพื่อให้คดีจบลงและไม่ได้ปฏิเสธข้อกล่าวหา
- ▶ ต่อมานายสมชายได้ถูกลงโทษตัดเงินเดือนในอัตราร้อยละ ๔ ของเงินเดือน เป็นเวลา ๒ เดือนฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย ต่อมาออกพ. กระทรวง มิมติยกโทษทางวินัยแก่นายสมชาย

เอาไปทั้ง 2 ที่

- นางคำทอง ข้าราชการ มีหน้าที่รับผิดชอบ ทางด้านการเงิน ของ รพ.สต.เมื่อนางคำทอง ได้รับเงินโอนราชการมาแล้วแต่ก็ไม่ได้บันทึกลงในบัญชีทางการเงิน เมื่อ มีการ นำเงินฝากธนาคาร ก็ไม่บันทึกลงในบัญชีทางการเงิน นอกจากนี้ นางคำทอง ยังได้ลงบันทึกในบัญชีการเงินว่าได้นำเงินราชการฝากเข้าบัญชี ธนาคารแต่ความจริงกลับไม่ปรากฏว่ามีรายการฝากเงินในสมุด บัญชีธนาคาร รวมทั้ง ได้ ทำการถอนเงินจาก บัญชีธนาคาร โดยไม่มี หลักฐานการขออนุมัติใช้จ่ายในงานราชการ และไม่บันทึกลงในบัญชีทางการเงิน โดยนางคำทอง ได้กระทำการดังกล่าวจำนวนหลายครั้ง ต่อมานางคำทองย้ายไปที่ รพ.สต.แห่งใหม่และมีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานด้านการเงินนางคำทอง ก็ ทำการปลอมลายมือชื่อของผู้มีอำนาจลงนามเบิกถอนเงิน ของ รพ.สต. ถอนเงินราชการไปอีกจำนวนหลายครั้ง และได้ นำเงินทั้งหมด ไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว รวมเงินราชการ ของหน่วยงานทั้งสองแห่งที่เกิดจากการทุจริตของนางคำทองจำนวน 600,000 บาท ทั้งนี้ นางคำทองได้ให้การ รับ ว่า ตน ได้กระทำการดังกล่าวจริง และยังไม่ได้มีการชดเชยคืนให้กับทางราชการแต่อย่างใด
- พฤติการณ์ ของนางคำทองดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต และฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 85 (1) และมาตรา 85(4) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551
- ลงโทษไล่ออกจากราชการ

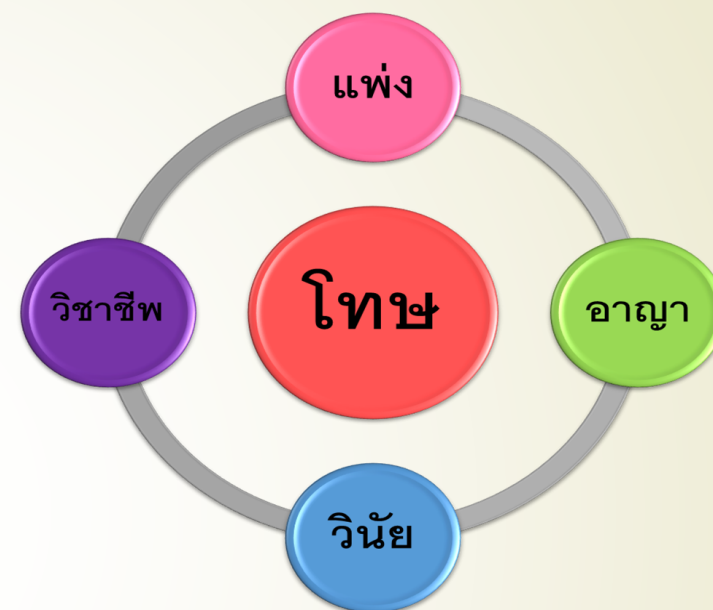
โทษทางแพ่ง

▶ ละเมิด ม. 420 , 425 , 427

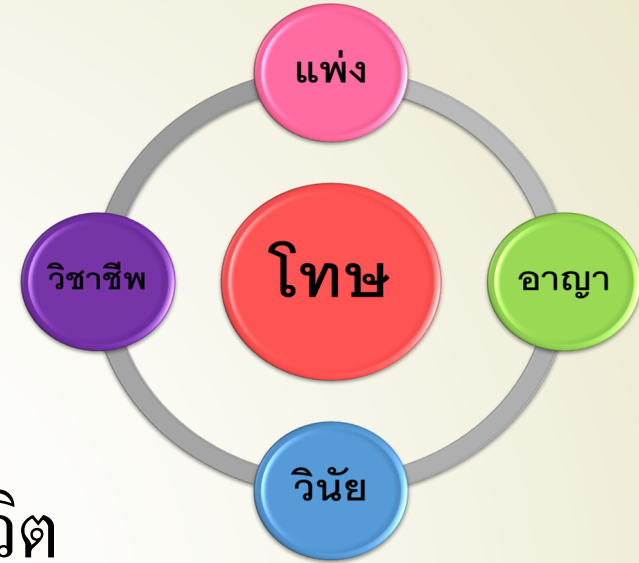
▶ คู่คุ้มครองผู้บริโภค

1. กระทำโดยจงใจ / ประมาท
2. มีหน้าที่ต้องกระทำ แต่งดเว้นไม่กระทำ
3. กระทำให้บุคคลอื่นเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย

อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน

โทษทางอาญา

- ม. 288 ฆ่าโดยเจตนา
- ม. 291 ประมาทเป็นเหตุให้เสียชีวิต
- ม. 297 ทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส
- ม. 295 ทำร้ายร่างกายได้รับบาดเจ็บ
- ม. 390 ประมาทเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส

พยาบาลนิตยาผิด

คดีอาญา

ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย

แพ่ง = คดีละเมิด + คู่มครองผู้บริโภค

ประมาทเลินเล่อ ทำต่อผู้อื่นโดยผิดกฎหมายเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต

พรบ.รับผิดทางละเมิดเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 / พรบ. วิ.ผู้บริโภค

รพ.เอกชน

ฟ้องนายจ้าง และ ลูกจ้าง = พยาบาล

รพ.รัฐบาล

ฟ้องหน่วยงานของรัฐ

ม.420 / พรบ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ / พรบ. วิ.ผู้บริโภคร

รพ.รัฐบาล

- ▶ ทายาทต้องฟ้องหน่วยงานของรัฐ คือกระทรวงสาธารณสุขหรือสำนักงานปลัด
- ▶ จะฟ้องพยาบาลเป็นจำเลยที่ 1 ไม่ได้

รพ.เอกชน

- ▶ **คดีแพ่ง** ทายาทฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนจากพยาบาล เป็นคดีละเมิด โดยถือว่า พยาบาลประมาทเลินเล่อ และฟ้อง เจ้าของโรงพยาบาลในฐานะนายจ้าง โดยยื่นฟ้องต่อ ศาลแขวงถ้าทุนทรัพย์ไม่เกิน 300,000 บาท / ศาลแพ่งหรือศาลจังหวัด > 300,000
- ▶ **คดีอาญา** พยาบาลมีความผิดฐานการกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย โดยทายาทผู้ตายร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน เพื่อให้ยื่นฟ้องต่อศาลอาญา หรือศาลจังหวัด หรือทายาทอาจแต่งตั้งทนายฟ้องคดีเองได้

กฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการพยาบาล

ความรู้เบื้องต้นกฎหมายอาญา

ความสำคัญของกฎหมายอาญา

- ▶ ม. 64 บุคคลจะแก้ตัวไม่ได้ว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นความรับผิดในทางอาญาไม่ได้

I don't know.
I don't know.
I don't know.
I don't know.
I don't know.

ความหมาย

กฎหมายอาญา เป็นกฎหมายมหาชนว่าด้วย
ความผิดและโทษทางอาญาระหว่างรัฐกับประชาชน

ความผิดต่อแผ่นดินที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน

รวม 3 ไข่มุกฟันเหยื่อสาว-ปล้นทรัพย์
เตือนอย่าลืมหักทำตาม ตร.ตามไล่ล่าอีก 1

ความผิดต่อแผ่นดินที่เกี่ยวกับร่างกายและชีวิต

ความผิดอาญาอันยอมความได้

โทษทางอาญา

- ประหารชีวิต
- จำคุก
- กักขัง
- ปรับ
- ริบทรัพย์สิ้น

ทำอย่างไรเมื่อได้รับ หมายศาล

คดีแพ่ง

ได้รับ 2 อย่าง คือ
หมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง

คดีแพ่งสามัญ

ติดต่อทนาย

ยื่นคำให้การภายใน 15 วัน

รับหมายโดยวิธีการปิดหมาย

เวลายื่นคือภายใน 30 วัน

คดีประเภทคดีล้มโนสาร

ไกลเกลี่ย ยื่นคำให้ หรือสืบพยานในวันที่ศาลนัด

ควรไปศาลทุกนัดเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเอง

คดีอาญา

พนักงานอัยการเป็นโจทก์

ไม่ได้ส่วนมูลฟ้อง ท่านตกเป็น

จำเลย เมื่อศาลมีคำสั่งรับฟ้อง

ไปศาลตามนัดทุกครั้ง

ทนายความให้การช่วยเหลือ

ผู้เสียหายเป็นโจทก์

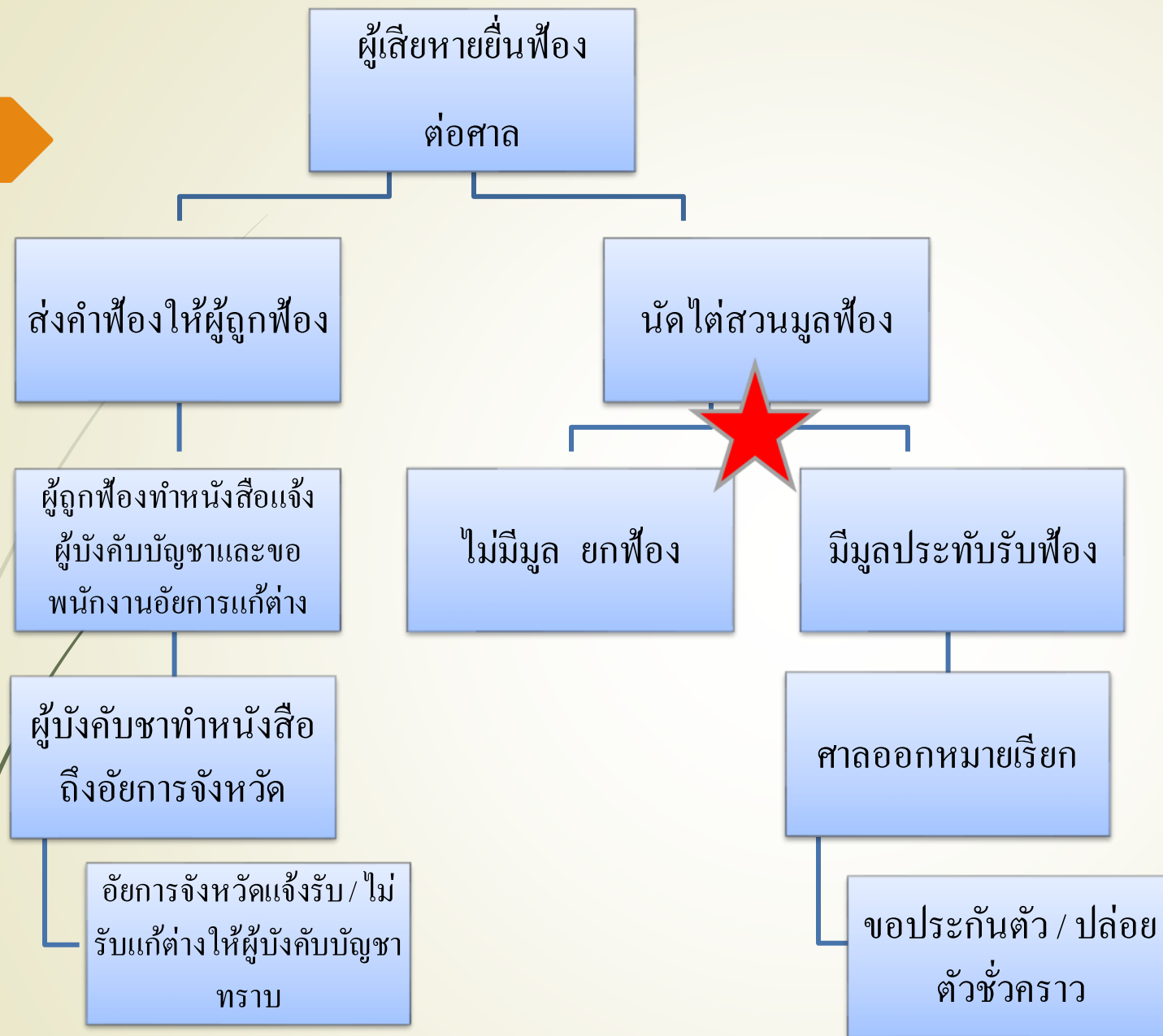
ได้ส่วนมูลฟ้องก่อนในชั้นนี้

ไม่ตกเป็นจำเลย แต่ตั้งทนายค้านพยานโจทก์ได้

ไม่ควรไปศาลเอง หากศาลสั่งรับฟ้องท่านตกเป็นจำเลยทันที

และถูกคุมตัว ต้องยื่นหลักทรัพย์เพื่อประกันตัว

การกระทำผิดกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับการพยาบาล

การประมาทในการประกอบวิชาชีพ

- การไม่ช่วยเหลือหรือปฏิเสธการประกอบวิชาชีพ
- การทอดทิ้งหรือละเลยผู้ป่วย
- การพยาบาลโดยผู้ป่วยไม่ยินยอม
- การหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้ป่วย หรือทำให้ผู้ป่วยขาดเสรีภาพ
- การเปิดเผยความลับ
- การปลอมเอกสาร
- การทำหรือรับรองเอกสารเท็จ
- การทำให้หญิงแท้งลูก

ประมาท

๑.การกระทำ ที่มีได้กระทำโดยเจตนา

๒.แต่กระทำโดยปราศจากความ ระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้น
จะต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์

๓.และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวัง เช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้
เพียงพอไม่

ผู้อื่นได้รับอันตรายเล็กน้อยแก่ร่างกายหรือจิตใจ

(ปอ.มาตรา 390)

- ผู้ใด
- กระทำโดยประมาท
- เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตราย
แก่ร่างกายหรือ จิตใจ

- จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส (ปอ. มาตรา 300)

➡ ผู้ใด

➡ กระทำโดยประมาท

➡ เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส

จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียอวัยวะ / เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือความสามารถ
สืบพันธุ์ / เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด/

หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว/ แผลถลอก/ จิตพิการอย่างติดตัว/ ทุพพลภาพหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง/
ทุพพลภาพหรือเจ็บป่วยด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่า 20 วัน (ปอ. มาตรา 297)

ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส

- ▶ พยาบาลป้อนนมเด็กอายุ 3 เดือน แต่ไม่ระมัดระวังถือขวดนมให้ดี จนเด็กล้มและตกจากมือ เด็กหมดสติ หัวใจหยุดเต้น เลือดคั่งในสมอง หลังผ่าตัดกลายเป็นคนพิการทางสมอง

ผู้อื่นถึงแก่ความตาย (ปอ.มาตรา 291)

- ผู้ใด
- กระทำโดยประมาท
- เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย
 - ▶ จำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท
 - ▶ หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ▶ แพทย์สั่งฉีด KCL ในน้ำเกลือ แต่พยาบาลฉีดเข้าเส้นเลือดโดยตรง ทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิต

การประมาทในการประกอบวิชาชีพ

- ▶ ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ
- ▶ ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์การแพทย์ไม่ถูกต้อง
- ▶ ความบกพร่องด้านการสื่อสาร
- ▶ ความบกพร่องด้านการบันทึก
- ▶ ความบกพร่องด้านการประเมินและเฝ้าระวังอาการ
- ▶ ความบกพร่องด้านการไม่พิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

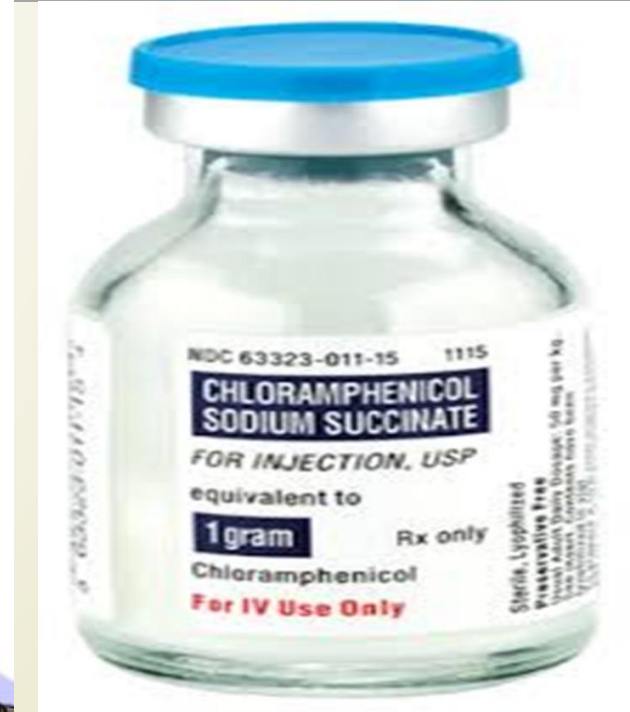
การประมาทในการประกอบวิชาชีพ

➡ ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ

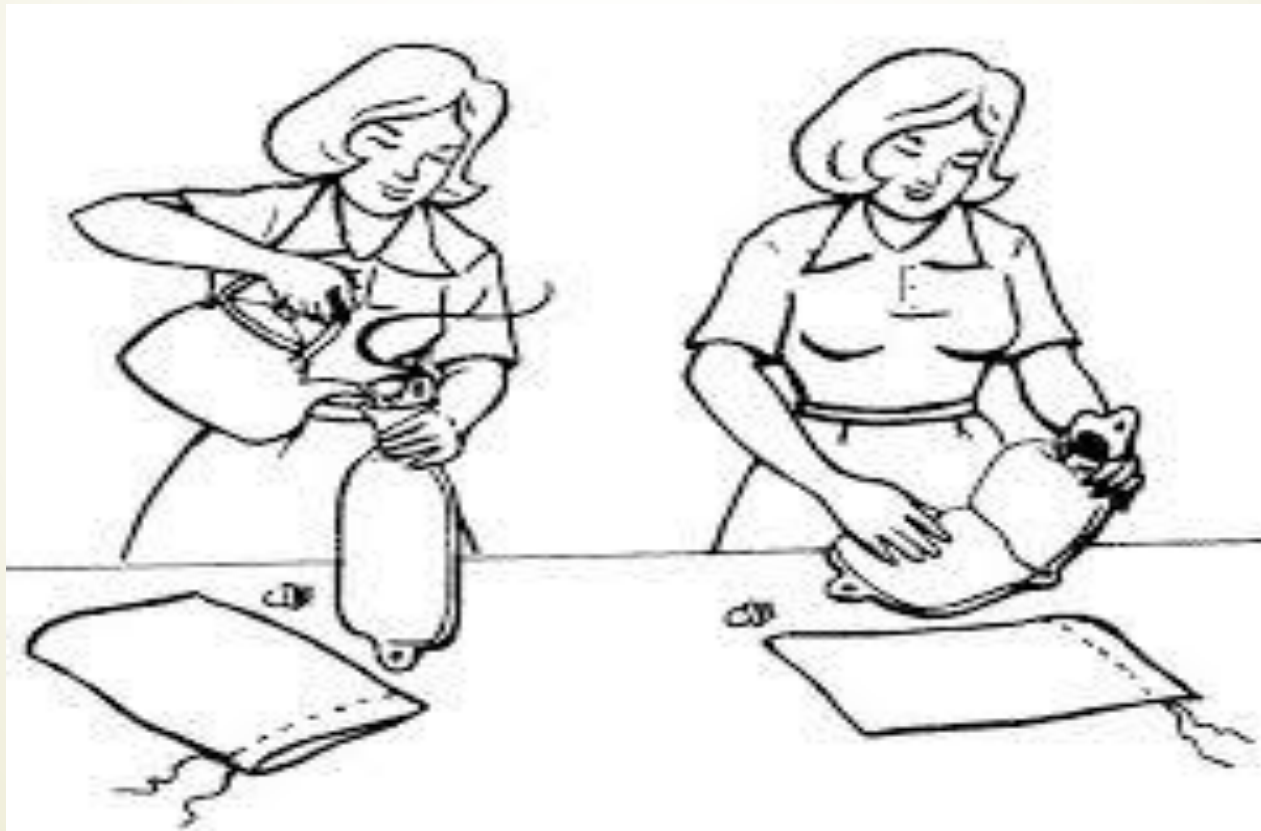
ศาลาย

- นางสาวนุ้ย ปฏิบัติงานเวรเช้า เวลาประมาณ 11.30 น. เพื่อนร่วมงานได้บอกกว่ายา Ampicillin สำหรับฉีดให้ผู้ป่วยเวลาเที่ยงไม่พอหนึ่งคนนางสาวนุ้ย จึงได้ไปขอยืมยา Ampicillin จากตึกผู้ป่วยข้างเคียง โดยหยิบขวดยาผิด เป็นยา Chloramphenical ซึ่งลักษณะสีของขวดยา Chloramphenical จะเหมือนกับขวดยา Ampicillin นางสาวนุ้ยนำไปฉีดให้ผู้ป่วยแล้ว ผู้ป่วยมีอาการชมคอมากและปวดมาก บริเวณที่ฉีดมีอาการแดง มีผื่นขึ้นบริเวณที่ฉีด แต่คนไข้ไม่ได้รับอันตรายรุนแรงและไม่ใส่ใจเอาความหรือเรียกร้องค่าเสียหายใดๆ
- พฤติการณ์ของนางสาวนุ้ย ดังกล่าว เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่เอาใจใส่ระมัดระวัง และประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 84 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ลงโทษภาคทัณฑ์
- กลุ่มวินัยส่งเรื่องมาสภา เลขาคิการ เป็นผู้กล่าวโทษ

การประมาทในการประกอบวิชาชีพ

- ▶ ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์การแพทย์ไม่ถูกต้อง

- ▶ หลังผ่าตัดเสร็จผู้ป่วยมีอาการหนาวสั่น แพทย์สั่งให้พยาบาลวางกระเป๋าน้ำร้อนบริเวณหน้าอก แต่กระเป๋าน้ำร้อนชำรุด ทำให้น้ำร้อนลวกหน้าอกผู้ป่วยเป็นแผลลึก ใช้เวลารักษาบาดแผล 2 เดือน เสียค่ารักษาพยาบาล 50,000 บาท ทำให้ขาดรายได้จากการค้าขายเครื่องประดับอัญมณี คิดเป็นเงิน 100,000 บาท ทำให้เสียโฉมตลอดชีวิต มีแผลนูนดำบริเวณหน้าอก ทำให้เกิดความอับอาย ไม่สามารถใส่ชุดว่ายน้ำหรือชุดราตรีได้ ทำให้เสียสุขภาพจิต คิดค่าเสียหาย 850,000 บาท
ขอให้บังคับจำเลยชำระค่าสินไหมให้แก่โจทก์ เป็นจำนวนเงิน **1,000,000** บาท พร้อมดอกเบี้ย 7.5 ต่อปี
- ▶ ตรวจสอบแล้วกระเป๋าน้ำร้อนมิได้ชำรุด แต่การที่น้ำร้อนรั่วถือเป็นเหตุสุดวิสัย ได้ทำการรักษาแผลดังกล่าวเป็นอย่างดี แต่การที่แผลติดเชื้อเพราะผู้ป่วยล้างแผลเองไม่มาร์พ.และใช้สมุนไพรจีนและว่านหางจระเข้พอกแผล โจทก์ประกอบอาชีพแม่บ้านไม่ได้ค้าขายอัญมณีตามที่กล่าวอ้าง

การประมาทในการประกอบวิชาชีพ

ความบกพร่องด้านการสื่อสาร

ความบกพร่องด้านการบันทึก

Nurse's Progress Note

(A: Assessment I: Intervention E: Evaluation)

A: Cough & sputum streak

I: V/S 7/15

SpO₂ 95%

HR 100 bpm

RR 20 bpm

E: PT is alert & oriented on KAT 5 bed 12/15

Admission on 12/15 at 10:00 AM P102 1

A: Cough & sputum at 10:00 AM

I: V/S 7/15

CPR 10 min

Ad 4 min

7:57-10:00 AM 1 amp

E: PT post op on 12/15 BOP 60/40 mmHg 17R 90 bpm

Levo 15 mg Dop 30 mg. At 12:00

C. EUGA A 12/15

I: CPR 10 min

๕ ประเด็นหลักที่ให้บันทึก

- วันนี้ผู้ป่วยเป็นอย่างไรเมื่อเทียบกับวันที่มา และวันที่ผ่านมา
- วันนี้มีแผนการรักษาอะไรที่เริ่มใหม่ อะไรที่เลิก อะไรที่ต้องทำต่อ
- วันนี้มีการตรวจทางห้องปฏิบัติการอะไรบ้าง เก็บได้หรือไม่ ผลมาหรือยัง แพทย์ทราบผลหรือยัง ผู้ป่วยและญาติ ทราบหรือยัง
- วันนี้ผู้ป่วยต้องทำหัตถการอะไรหรือไม่ เตรียมแล้วหรือยัง จะทำเมื่อไหร่ ถ้าทำแล้วทำอะไรไปบ้าง แจ้งผลกับผู้ป่วยหรือยัง
- วันนี้ต้องเตรียมผู้ป่วยและญาติเรื่องอะไร หากผู้ป่วยจะได้กลับบ้าน

แง่มุมด้านกฎหมายของเวชระเบียน

- ▶ คดีแพ่ง หากมีพยานเอกสาร ศาลมักจะฟังพยานเอกสารเป็นสำคัญ
- ▶ คดีปกครอง เป็นวิธีพิจารณาคดีที่ใช้เอกสารเป็นหลัก
- ▶ คดีอาญา ทำดี บ้นทีกดี → รอดคุก
 ทำไม่ดี บ้นทีกไม่ดี → นอนคุก
 ทำดี ไม่บ้นทีก → รอนอนคุก
 ทำไม่ดี บ้นทีกดี → นอนคุกถ้าจับได้

ความบกพร่องด้านการประเมินและเฝ้าระวังอาการ

ปรากฏการณ์ ข่าวจริง

ตรวจสอบสถานพยาบาลดัง ปล่อยมดขึ้นเตียงคนไข้

การปฏิเสธการประกอบวิชาชีพ(ปอ. มาตรา 374)

- ▶ ผู้ใด
- ▶ เห็นผู้อื่นตกอยู่ในอันตรายแห่งชีวิต
- ▶ ตนอาจช่วยได้ โดยไม่กลัวอันตรายแก่ตนหรือผู้อื่นแต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น
- ▶ เจตนา
- ▶ จำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เราไม่ได้ปฏิเสธไม่รักษาคนไข้
แกร แต่เปลืองก็คือเปลือง มีเงิน
บุหรืซื้อเหล้า แต่มาขอรักษาเอา
ฟรีจ้ะ ทำไมไม่เก็บเงินที่ซื้อบุหรื
เหล้าไว้

เมื่อไหร่เราจะมีสิทธิ์ไล่คนไข้ที่ไม่จ่ายเงิน
กลับบ้านได้ อ่าภาษาไทยออกปะคะ
ห้องฉุกเฉิน ไม่ใช่คลินิกเปิด 24 ชั่วโมง
นึกได้ว่าอยากมาค่อบมา

ความผิดฐานทอดทิ้งผู้ป่วย

- ผู้ใด
- มีหน้าที่ตามกฎหมาย/ สัญญา ต้องดูแลผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้
- ทอดทิ้งน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต
- เจตนา
- จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

คนไข้หนีออกจากโรงพยาบาล จมน้ำเสียชีวิต

ความผิดฐานละเลยผู้วิกลจริต

- ▶ ผู้ใด
- ▶ ควบคุมดูแลบุคคลวิกลจริต
- ▶ ปล่อยปลดละเลยให้ผู้วิกลจริตออกไปเที่ยวโดยลำพัง
- ▶ เจตนา

ความผิดต่อเสรีภาพ (ปอ. มาตรา 309)

- ➡ ผู้ใด
- ➡ ข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำ ไม่กระทำการใด หรือ จำยอมต่อสิ่งใด
- ➡ ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตราย
- ➡ ผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำ
- ➡ เจตนา
- ➡ จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดฐานเปิดเผยความลับ (ปอ. มาตรา 323)

- ➡ ผู้ใด
- ➡ ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่นจากการประกอบอาชีพ
- ➡ เปิดเผยความลับ ที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้ใดโดยเจตนา
- ➡ จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความลับ
มักจะถูกเปิดเผยออกมา
หลังจาก คำว่า..
อย่าไปบอกใครนะ

ข้อยกเว้นความผิดฐานเปิดเผยความลับ

- ข้อผูกพันหรือหน้าที่
- โรคติดต่อร้ายแรงเสี่ยงต่อการแพร่กระจาย
- ผู้ป่วยไม่อาจรับผิดชอบหรือตัดสินใจด้วยตนเอง
- คำสั่งศาล
- ผู้ป่วยรับรู้และยินยอมให้เปิดเผย
- การรายงานการทรมานทำร้ายร่างกายในครอบครัว
- รายงานบาดแผลที่ผู้ป่วยมารักษาที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากก่อคดีอาชญากรรม

การปลอมเอกสาร (ปอ.มาตรา 264)

- ▶ ผู้ใด
- ▶ ทำเอกสารปลอมทั้งฉบับ/ บางส่วน
- ▶ น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น
- ▶ ผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารจริง
- ▶ เจตนา

จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การปลอมเอกสาร = กรอกข้อความลงในแผ่นกระดาษหรือวัตถุอื่นใด, มีลายมือชื่อของผู้อื่น ,ไม่ได้รับความยินยอม , ใช้ในกิจการ ที่อาจเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

การรับรองเอกสารเท็จ (ปอ.มาตรา 269)

- ▶ ผู้ใด
- ▶ ประกอบการงานในวิชาแพทย์ / พยาบาล
- ▶ ทำคำรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ ผู้ใดโดยทุจริตใช้ หรืออ้างคำรับรอง

น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น

- ▶ เจตนา
- ▶ จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 4,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กฎหมายแพ่งที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

กฎหมายแพ่งเป็นกฎหมายที่รับรองและคุ้มครองสิทธิ โดยให้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอย่างเป็นธรรม เพื่อให้บุคคลผู้เสียหายคืนสู่ฐานะเดิมให้ได้ ใกล้เคียงที่สุด สิทธิเรียกร้องนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสิทธิทวงหนี้ มีสาเหตุดังนี้

1. สัญญา
2. ละเมิด
3. จัดการงานนอกสั่ง
4. ลากมิควรรได้

1. สัญญา

- ➡ คือความตกลงด้วยใจสมัครระหว่างบุคคลตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ว่าจะกระทำการหรืองดเว้นการกระทำอันชอบด้วยกฎหมาย (ป.พ.พ. ม.112)
- ➡ ป.พ.พ. ม 112 อันว่านิติกรรมนั้นได้แก่ การใดๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

2. ละเมิด

- คือการกระทำความผิดถึงการรบกวนกระทำความทำให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน และสิทธิต่างๆ ตาม
ป.พ.พ. ม. 420
- ความเสียหายจากการละเมิด
 - 1) คิดคำนวณค่าเป็นเงินได้ เช่นค่ารักษาพยาบาล
 - 2) ไม่อาจคิดคำนวณค่าเป็นเงินได้ เช่นเสียใจ เศร้าใจ

ละเมิด ม. 420 , 425 ,427

- ▶ คຸ່ມครองผู้บริโภค
- ▶ กระทำโดยจงใจ / ประมาท
- ▶ มีหน้าที่ต้องกระทำ แต่งดเว้นไม่กระทำ
- ▶ กระทำให้บุคคลอื่นเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย
- ▶ อนาญัย เสรีภาพ ทรัพย์สินต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน

คำว่า “จงใจ”

➡ เป็นการกระทำที่ผู้กระทำ กระทำโดยรู้สำนึกถึงผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตน

(คือ รู้ว่าความเสียหายจะต้องเกิดขึ้นแน่ๆ และเมื่อได้กระทำแล้ว ความเสียหายก็เกิดขึ้นจริงๆ)

ประมาท

๑.การกระทำ ที่มีได้กระทำโดยเจตนา

๒.แต่กระทำโดยปราศจากความ ระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะ
เช่นนั้น จะต้องทำตามวิสัยและพฤติการณ์

๓.และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวัง เช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้
ให้เพียงพอไม่

ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

- 1. มีลักษณะไปในทางที่บุคคลนั้นได้กระทำไปโดยขาดความระมัดระวัง
- 2. เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานอย่างมากเช่น พึงคาดได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้ หรือหากระวังสักเล็กน้อยก็คงคาดเห็นการอันอาจเกิดความเสียหายเช่นกัน

การใช้สิทธิไต่เบี่ย

1.

- กระทรวงใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทายาทไปแล้ว

2.

- ไต่เบี่ยกับพยานบาลได้ ในกรณี กระทำโดยจงใจ **ประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรงเท่านั้น**
- ประมาทเลินเล่อธรรมดาไต่เบี่ยไม่ได้แต่เอกชนไต่เบี่ยได้

3

- ต้องไต่เบี่ยภายใน 1 ปี
- หากไม่พอใจคำสั่งหน่วยงานเกี่ยวกับจำนวนเงินที่ให้ชดใช้สามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองได้

คดีตัวอย่าง

- ▶ 3 กค 16.30 นางเอ ถูกงูกัด ญาติแจ้งว่าเป็นงูเขียวหางไหม้กัดแพทย์ให้ฉีด Tramal Dexa และทำ VCT
- ▶ 17.30 น. Admit ศญ. พยาบาลยังไม่ได้ดูผู้ป่วยทันทีเพราะเป็นช่วงเปลี่ยนเวร
- ▶ 19.00 น. ผู้ป่วยซึมลง พยาบาลให้ O2 รายงานแพทย์เวรติด OR เมื่อมาถึงจึง On ET tube ต่อเครื่องช่วยหายใจ ให้เซรุ่ม
- ▶ 4 กค. 16.40 น. ผู้ป่วยเสียชีวิต
- ▶ ญาติฟ้องเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหาย 400,000 บาท

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ การกระทำของแพทย์ พยาบาลเป็นการกระทำโดยประมาท
เลินเล่ออันเป็นการละเมิดแล้ว พิพากษาให้ชดใช้ค่าเสียหาย 400,000 บาทพร้อม
ดอกเบี้ย ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

➤ 2 ก.ค 56 หน่วยงานได้นำเงินจำนวน 497,164.38 บาทให้แก่ญาติ

หน่วยงานใช้สิทธิได้เบี้ย

- 1.พยาบาล กระทำการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงให้ชดใช้ค่าสินไหมร้อยละ 40 ของค่าเสียหาย ที่คำนวณจากร้อยละ 50 ของเงินต้น 400,000 บาท (80,000 บาท) และลงโทษตัดเงินเดือนอัตราร้อยละ 4 จำนวน 6 เดือน
- 2.แพทย์เวร กระทำการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงให้ชดใช้ค่าสินไหมร้อยละ 60 ของค่าเสียหาย ที่คำนวณจากร้อยละ 50 ของเงินต้น 400,000 บาท (120,000 บาท)

คดีที่ 2

- ▶ เด็กอายุ 2 เดือน มีไข้สูง หลังได้รับวัคซีน DPT OPV HPV พาไปพบแพทย์ ก. ที่คลินิก แพทย์ให้ไป Admit รพ. โดยเป็นเจ้าของไข้
- ▶ เด็กอาการชัก ทรุดลง สมองพิการ ฟ้องเรียกค่าเสียหาย 6,080,175 บาท
- ▶ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าการที่แพทย์ไม่ให้ยา Acyclovir ทันทีหลังจากวินิจฉัยได้ว่าเด็กติดเชื้อเริมในสมอง ถือว่าแพทย์กระทำการโดยประมาท พิจารณาให้กระทรวงสาธารณสุขในฐานะจำเลยที่ 1 ชดใช้ 2,430,000 บาท
- ▶ คดีนี้กระทรวงการคลังเห็นว่าแพทย์ท่านนี้เป็นเพียงแพทย์ทั่วไป ไม่ใช่แพทย์เฉพาะทาง การที่เกิดการผิดพลาดในการรักษาถือเป็นประมาทธรรมดา ไม่ไต่เบี่ยแพทย์ท่านนี้ ตั้งแต่ถูกฟ้อง แพทย์เก็บตัว และอยู่ในความทุกข์หลายปี จนกระทั่งกระทรวงการคลังตัดสินว่าไม่ไต่เบี่ย จึงหมดทุกข์ และบอกว่าจะไม่ให้ลูกหลานเรียนหมออีกต่อไป

- พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข
ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล

- 1 พระราชบัญญัติวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2528
- 2 พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2540

▶ มาตรา 4 “การพยาบาล” หมายความว่า การกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการดูแล และช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย การฟื้นฟูสภาพ การป้องกันโรค และการส่งเสริม สุขภาพ รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรค ทั้งนี้ โดยอาศัยหลัก วิทยาศาสตร์และศิลปะการพยาบาล

“การประกอบวิชาชีพการพยาบาล”^(๓) หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่การพยาบาลต่อ

บุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยการกระทำต่อไปนี้

(๑) การสอน การแนะนำ การให้คำปรึกษาและการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

(๒) การกระทำต่อร่างกายและจิตใจของบุคคล รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการแก้

ปัญหาความเจ็บป่วย การบรรเทาอาการของโรค การลุกลามของโรค และการฟื้นฟูสุขภาพ

(๓) การกระทำตามวิธีที่กำหนดไว้ในการรักษาโรคเบื้องต้น และการให้ภูมิคุ้มกันโรค

(๔) ช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรค

ทั้งนี้ โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์⁺และศิลปะการพยาบาลในการประเมินสภาพ การวินิจฉัย

ปัญหาการวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

1. ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น หรือสภาอากาศไทยมอบหมายให้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมพ.ศ. 2539

▶ “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างสังกัดกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่น หรือสภาอากาศไทย

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

2. ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการประกอบวิชาชีพการพยาบาลตามข้อกำหนดในการรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรคพ.ศ. 2545

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“การประกอบวิชาชีพการพยาบาล” หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่การพยาบาลต่อบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยการกระทำการรักษาโรคเบื้องต้นหรือการให้ภูมิคุ้มกันโรคตามที่กำหนดในระเบียบนี้

“การรักษาโรคเบื้องต้น” หมายความว่า การตรวจ การวินิจฉัยการบำบัดรักษาเบื้องต้นเพื่อการแก้ปัญหา การบาดเจ็บ ความเจ็บป่วย บรรเทาความรุนแรงหรืออาการของโรคให้ผู้ป่วยพ้นภาวะความเจ็บป่วยหรือภาวะวิกฤต ทั้งนี้รวมถึงการประเมินผลการรักษาเบื้องต้นด้วย

“การให้ภูมิคุ้มกันโรค” หมายความว่า การให้วัคซีนป้องกันโรค

2. ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการประกอบวิชาชีพการพยาบาลตาม ข้อกำหนดในการรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรค พ.ศ. 2545

- ▶ ข้อ 6 ผู้ที่มีสิทธิทำการประกอบวิชาชีพการพยาบาลตามระเบียบนี้ต้องได้รับการศึกษา/ ฝึกอบรมตามหลักสูตรที่สภาการพยาบาลกำหนดและต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผ่าน

การอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติ

ทั่วไป(การรักษาโรค เบื้องต้น) ตามข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วย
ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ขอบเขตและมาตรฐานวิชาชีพพยาบาลปฐมภูมิ

ประกาศสภาการพยาบาล

เรื่อง มาตรฐานการบริการพยาบาลและการผดุงครรภ์ระดับปฐมภูมิ

มีทั้งหมด 9 มาตรฐาน

ประกาศสภาการพยาบาลเรื่อง

มาตรฐานการบริการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในระดับปฐมภูมิ

- มาตรฐานที่ 1 การจัดองค์กรและบริหารองค์กรบริการพยาบาลและการผดุงครรภ์
- มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล

2.1 ด้านบุคลากรพยาบาลผู้ให้บริการเต็มเวลาโดย

2.1.1 พยาบาลวิชาชีพหนึ่งคนให้การดูแลประชากรไม่เกิน 2,500 คน

2.1.2 พยาบาลวิชาชีพคนหนึ่งรับผิดชอบครอบครัวไม่เกิน 250 ครอบครัว

2.1.3 **มีพยาบาลเวชปฏิบัติซึ่งผ่านการอบรม**ตามหลักสูตรที่สภาการพยาบาล

กำหนดหรือผู้มีวุฒิปริญญาโททางการพยาบาลชุมชน หรือผู้มีวุฒิบัตรพยาบาลผู้ปฏิบัติขั้นสูงสาขาวิชาการพยาบาลชุมชนอย่างน้อย 1 คนในทุกหน่วยบริการสุขภาพในระดับปฐมภูมิ

ประกาศสภาการพยาบาลเรื่อง

มาตรฐานการบริการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในระดับปฐมภูมิ

- มาตรฐานที่ 3 การจัดระบบงานและกระบวนการให้บริการพยาบาลและการผดุงครรภ์
- มาตรฐานที่ 4 การพัฒนาคุณภาพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
- มาตรฐานที่ 5 การปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์
- มาตรฐานที่ 6 การรักษาสิทธิของผู้ป่วย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- มาตรฐานที่ 7 การให้บริการพยาบาลที่บ้าน
- มาตรฐานที่ 8 การบันทึกและการรายงานจัดระบบข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริการพยาบาล
- มาตรฐานที่ 9 ด้านผลลัพธ์

บทบาทของพยาบาลเวชปฏิบัติ

1. ด้านการประเมินสุขภาพและรักษาโรคเบื้องต้น
2. ด้านการสร้างสุขภาพ
3. ด้านการป้องกันโรค
4. ด้านการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้สูงอายุ
5. ด้านการเสริมสร้างศักยภาพในการดูแลตนเอง

ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 (3) (ข) และด้วยความเห็นชอบของสภานายกพิเศษตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 คณะกรรมการสภาการพยาบาล จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550 ”

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก

3.1 ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์และการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2530

3.2 ให้ยกเลิกข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์และการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไข
ในการประกอบวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550

ข้อ 10 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพการ
พยาบาลและการ ผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง ให้กระทำการประกอบวิชาชีพการ
พยาบาลตามข้อกำหนดในการรักษาโรคเบื้องต้น และการให้ภูมิคุ้มกันโรคได้
จะต้องได้รับการศึกษา / อบรมตามหลักสูตรที่สภาการพยาบาลกำหนด และ
ต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตร การพยาบาล
เฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น)
ตามประกาศของสภาการพยาบาล

ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไข
ในการประกอบวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550

- ▶ ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง ที่ได้รับวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญเฉพาะทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ สาขาเวชปฏิบัติชุมชน กระทำการประกอบวิชาชีพการพยาบาลตามข้อกำหนดในการรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรคได้ และต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลตามข้อกำหนดในการรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรค ตามประกาศของสภาการพยาบาล

ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไข
ในการประกอบวิชาชีพ การพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550

➤ ข้อ 12 ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ชั้นหนึ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง ตามข้อ 10 และข้อ 11 ต้องกระทำการรักษาโรคเบื้องต้นตามข้อกำหนดในการรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรคของสภาการพยาบาลโดยเคร่งครัด จะต้องทำการรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรค โดย

12.1 ตรวจวินิจฉัยและบำบัดรักษาโรค ตามมาตรฐานของการประกอบวิชาชีพการพยาบาลโดยเคร่งครัด

12.2 ให้ผู้ป่วยไปรับการบำบัดรักษาจากผู้ประกอบวิชาชีพอื่น เมื่อปรากฏ ตรวจพบหรือเห็นว่าอาการไม่บรรเทา อาการรุนแรงเพิ่มขึ้น มีโรคหรือภาวะแทรกซ้อน เป็นโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ หรือมีเหตุอันควรอื่น ๆ เกี่ยวกับการบำบัดรักษา เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ การบำบัดรักษาหรือ เวชภัณฑ์ เป็นต้น

บทบาทพยาบาลเวชปฏิบัติ (สภาการพยาบาล,2551)

- ▶ 1.ประเมินภาวะสุขภาพ วินิจฉัยแยกโรค การดูแลที่เหมาะสมเบื้องต้น และการให้ภูมิคุ้มกัน
- ▶ 2.รักษาโรคและอาการที่พบบ่อย รวมไปถึงการทำหัตถการ และการส่งต่อเพื่อรับการดูแลที่เหมาะสม
- ▶ 3.ติดตามผลการรักษาและให้การช่วยเหลือ
- ▶ 4.รับดูแลต่อเพื่อให้การดูแลต่อเนื่อง

ขอบเขตการให้การรักษาโรคเบื้องต้นตามข้อกำหนดในการรักษาโรคเบื้องต้นการให้ยา รักษาโรค และการให้ภูมิคุ้มกันโรค ในการรักษาด้วยยา ครอบคลุม 3 กลุ่มอาการ ดังนี้ (สภาการพยาบาล, 2551)

1. กลุ่มอาการ ความเจ็บป่วยฉุกเฉินที่ต้องรีบช่วยเหลือและส่งต่อไปรับบริการที่เหมาะสม จำนวน 38 อาการ
2. กลุ่มอาการ ความเจ็บป่วยที่อาจเป็นความเจ็บป่วยที่ร้ายแรง ต้องการการส่งต่อเพื่อ รับการวินิจฉัยและรักษา ซึ่งพบแพทย์ในเวลาที่กำหนดคือ 1- 7 วัน จำนวน 28 อาการ
- 3 กลุ่มอาการ ความเจ็บป่วยโรคที่พบบ่อยที่ให้การบรรเทาอาการให้การรักษาได้ 8 ระบบ

1. กลุ่มอาการ ความเจ็บป่วยฉุกเฉินที่ต้องรีบช่วยเหลือและส่งต่อไปรับบริการที่เหมาะสม จำนวน 38 อาการ

1. การหยุดหายใจและระบบไหลเวียนโลหิตไม่ทำงาน (Cardiopulmonary arrest)
2. การหมดสติ (Unconsciousness)
3. ภาวะช็อก (Shock)
4. ชัก (Seizure)
5. การแพ้อย่างรุนแรง (Anaphylaxis)
6. เป็นลม (Syncope /Fainting)
7. โรคหลอดเลือดสมอง (Stroke/Cerebrovascular disease)
8. จมน้ำ (Drowning และ Near drowning)

-
-
- 9. ตกเลือดรุนแรง (Massive blood loss)
 - 11. ไฟฟ้า (Lighthing injury)
 - 13. กระดูกหัก (Fracture)
 - 15. ภาวะฉุกเฉินทางหู (Ear emergency)
 - 17. ภาวะฉุกเฉินทางจมูก (Nasal emergency)
 - 19. การบาดเจ็บทรวงอก (Cheat injury)
 - 21. การบาดเจ็บที่สันหลัง (Spinal injury)
 - 23. อุบัติภัยหมู่ (Mass casualty)
 - 25. คนกัด (Human bite)
 - 27. สัตว์กัด (Animal bite)
 - 29. แมลงป่องต่อย ตะขาบ แมงมุมกัด (Scorpion sting/Centipede/Spider bite)(ถ้ามีอาการรุนแรง)
 - 30. เม่นทะเลดำ(Sea urchins)(ถ้ามีอาการรุนแรง)
 - 32. พยายามฆ่าตัวตาย (Suicide)
 - 34. กลุ่มคลัง อาละวาด (Violence)
 - 36. หอบหืดรุนแรง (Status asthmaticus)
 - 38. ภาวะฉุกเฉินทางสูตินรีเวช
 - 10. ไฟฟ้าช็อต(Electrical injury)
 - 12. ตกจากที่สูง (Falling)
 - 14. ภาวะฉุกเฉินทางตา (Eye emergency)
 - 16.ภาวะฉุกเฉินทางคอ (Throat emergency)
 - 18. ชีบติดหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ
 - 20. การบาดเจ็บช่องท้อง (Abdominal injury)
 - 22.บาดแผลไหม้ (Burn) (ถ้ามีอาการรุนแรง)
 - 24. ได้รับสารพิษหรือยาเกินขนาด (Toxic substance/Drug overdose)
 - 26. งูกัด (Snake bite) (ถ้าเป็นงูมีพิษหรือมีอาการรุนแรง)
 - 28. ผึ้ง ต่อ แตนต่อย (Bee/Wasp/Hornet Sting)(ถ้ามีอาการรุนแรง)
 - 31. ได้รับพิษจากแมงกะพรุน (Jellyfish dermatitis)
 - 33.ถูกข่มขืน (Rape)
 - 35. กล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน (Acute myocardial infarction)
 - 37. เป็นลมจากคลื่นความร้อน (Heat stroke)

2. กลุ่มอาการ ความเจ็บป่วยที่อาจเป็นความเจ็บป่วยที่ร้ายแรง ต้องการการส่งต่อเพื่อ รับการวินิจฉัยและรักษา

- ▶ 1. มีไข้เกิน 7 วัน
- ▶ 2. ไข้หนาวสั่น
- ▶ 3. คีซ่าน
- ▶ 4. บวม
- ▶ 5. ท้องมาน
- ▶ 6. น้ำหนักลด หรือ เพิ่มขึ้นเร็ว
- ▶ 7. ตามัว เห็นภาพซ้อน
- ▶ 8. หูอื้อ หูตึง
- ▶ 9. กลืนลำบาก
- ▶ 10. อาเจียนเป็นเลือด
- ▶ 11. ไอเป็นเลือด
- ▶ 12. ปัสสาวะ อุจจาระเป็นเลือด
- ▶ 13. เลือดออกจากช่องคลอด/ ประจำเดือนมาผิดปกติ
- ▶ 14. คอพอก
- ▶ 15. มีจุดแดง จ้ำเขียว
- ▶ 16. มีก้อนในที่ต่างๆ (เช่น ข้างคอ ไหล่ปลาร้า เต้านม รักแร้ ช่องท้อง ขาหนีบ อัณฑะ)
- ▶ 17. แขนขาเกร็ง/ อ่อนแรง
- ▶ 18. มือสั่น
- ▶ 19. กล้ามเนื้ออ่อนแรง
- ▶ 20. หนังตาตก
- ▶ 21. ข้อมือตกร/ ข้อเท้าตกร
- ▶ 22. ปากเปี้ยว
- ▶ 23. ข้ออักเสบ (บวมแดงร้อน)
- ▶ 24. หนองในท่อปัสสาวะ
- ▶ 25. Condyloma (หงอนไก่)
- ▶ 26. ปวดศีรษะรุนแรง
- ▶ 27. เวียนศีรษะ
- ▶ 28. ไอเกิน 14 วัน

3 กลุ่มอาการ ความเจ็บป่วยโรคที่พบบ่อยที่ให้การบรรเทาอาการให้การรักษาได้ 8 ระบบ

- 1. อาการในระบบทางเดินหายใจ : -ไข้หวัด คัดจมูก/น้ำมูกไหล ไอ หอบ เสี่ยงแพ้
- 2. อาการระบบทางตา หู คอ จมูก ตามัว คันตา ตาแดง/ ตาแฉะ ปวดตา/เคืองตา เจ็บคอ เจ็บหู/หูอื้อ/หูตึง
- 3. อาการในระบบทางเดินอาหาร ปวดฟัน มีรอยโรคในช่องปากปวดท้องเบื่ออาหาร ท้องเดิน ท้องผูก คลื่นไส้ อาเจียน
- 4. อาการทางระบบโลหิตวิทยา/ อาการในระบบหัวใจและหลอดเลือด จุดแดง/จ้ำเขียว ซีด (ยกเว้นที่มีข้อบ่งชี้ที่มีไข้โรคร้ายแรง) เจ็บหน้าอก ใจสั่น
- 5. อาการในระบบสืบพันธุ์และทางเดินปัสสาวะ ปัสสาวะบ่อยขัดเบา ตกขาว ประจำเดือนไม่มา/ขาด
- 6. อาการทางผิวหนัง : ผิวหนังขึ้นเป็นผื่นหรือตุ่ม อาการคัน
- 7. อาการทางระบบประสาท/กล้ามเนื้อ/กระดูก/ข้อ ชา ชัก/มือเท้าเกร็ง ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ ปวดข้อ ปวดเมื่อยตามข้อ/กล้ามเนื้อ ปวดหลัง
- 8. อาการในระบบอื่นๆ เช่น อาการไข้ อ่อนเพลีย บวม(ยกเว้นที่มีข้อบ่งชี้ที่มีไข้โรคร้ายแรง)

การทำหัตถการ(สภาการพยาบาล, 2551)

พยาบาลเวชปฏิบัติสามารถทำหัตถการได้ตามแนวทางที่กำหนดดังนี้

- ▶ การทำแผล การตกแต่งบาดแผล การเย็บแผลการตัดไหม
- ▶ การเลาะซีสต์ (Cyst) (ในบริเวณที่ไม่อันตราย)
- ▶ การผ่าฝี การจี้หูด การถอดเล็บ
- ▶ การทำแผลช่องเปิดของลำไส้ทางหน้าท้อง (Colostomy)
- ▶ การดูแลแผลเจาะคอ
- ▶ การล้างตา
- ▶ การสวนล้างกระเพาะอาหาร การสวนปัสสาวะการตรวจหลังคลอด และการทำ Pap Smear
- ▶ หัตถการที่จะกระทำได้โดยพยาบาลต้องผ่านการอบรมและได้รับใบรับรองจากสภาการพยาบาล ได้แก่การใส่และถอดห่วงคุมกำเนิดการคุมกำเนิดด้วยวิธีการฝังและถอดยาคุมกำเนิด

รายการยา 19 ประเภท

➡ ที่สภากาการพยาบาลกำหนด สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง ที่ได้รับวุฒิบัตร หรือหนังสือรับรองสาขา เวชปฏิบัติ

1.ยาแก้ปวด ลดไข้ และยาต้านอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์

Paracetamal , Ibuprofen

2.ยาแก้แพ้ Chlorpheniramine maleate

3. ยาแก้อาการแพ้เฉียบพลัน Adrenaline (Epinephrine)

4. ยาออกฤทธิ์ต่อระบบทางเดินหายใจ ยาแก้ไอ / ขับเสมหะ , ยาผู้ป่วยโรคหืดหอบ
(กรณี refill ยาโรคหืดหอบ)

5. ยาระบบทางเดินอาหาร ยาขับลม, ยาลดกรดในกระเพาะอาหาร, ยาแก้คลื่นไส้อาเจียน,
ยาลดอาการปวดเกร็ง, ยาระบาย, ยาแก้ท้องเสีย

6. วิตามิน และเกลือแร่ Vitamin B6 , Vitamin B complex - Multivitamin

7. ยาบำรุงโลหิต Ferrous sulfate

8. ยาถ่ายพยาธิ Alendazole

9. ยาปฏิชีวนะ Amoxycillin , Penicillin V , Erythromycin Co-trimoxazole
Doxycycline , Cloxacillin sodium , Norfloxacin

10 ยาทาภายนอก

11. ยาสมุนไพร

12. ยาชาเฉพาะที่

13. ยาฆ่าเชื้อโรค

14. กัญโคสและสารน้ำ

15. ยาคุมกำเนิด

16. สารวินิจฉัย Pregnancy test specific for HCG

17. กลุ่มยาที่ใช้ในกรณีให้ยาเพิ่มเติมแก่ผู้ป่วยโรคเรื้อรังต่างๆ (refill)

18. ยาปฏิชีวนะต่อต้านเชื้อราและยีสต์ Mycostatin Oral Suspension

19. วัคซีน

- Immunoglobulin
- Rabies vaccine

18:37:45

PPTV HD 36
LIVE

พ.ร.บ. ยา

พ.ศ. 2510

ฉบับใหม่

ให้เภสัชกรขึ้นหนึ่งตามมาตรา 21
ประจำอยู่ ณ สถานที่ขายยา
แผนปัจจุบัน ตลอดเวลา
ที่เปิดทำการ

"ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ"
ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
สามารถจัดหา "ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติการ"
มาทำงานแทนได้

เข้ม
ข่าวค่ำ

ขัดแย้ง พ.ร.บ.ยา บานปลาย พยาบาล ร้อยเอ็ด
แจ้งความคนโพสต์หมิ่นวิชาชีพ

ทุกวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 17.30 น. และ วันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา 17.00 น.

PPTV HD 36
www.pptvhd36.com

การรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรคในสถานพยาบาลที่พยาบาลเป็นผู้ดำเนินการ

- ปัญหา การมียาไว้ในสถานพยาบาลตามคู่มือยา 19 กลุ่ม เพื่อจ่ายให้กับผู้รับบริการของพยาบาลเวชปฏิบัติกับการจัดกันของ พ.ร.บ ยา พ.ศ.2510
มาตรา 13

ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550 (ต่อ)

เงื่อนไขการรักษาโรคเบื้องต้น

1. ตรวจวินิจฉัยและบำบัดโรคตามมาตรฐานของการประกอบวิชาชีพฯ
2. ให้ผู้ป่วยไปรับการบำบัดรักษาจากผู้ประกอบวิชาชีพอื่นเมื่อ
 - ▶ อาการไม่ทุเลา
 - ▶ อาการรุนแรงเพิ่มขึ้น
 - ▶ มีโรคหรือภาวะแทรกซ้อนที่โรคติดต่อที่ต้องแจ้งความตามกฎหมาย
 - ▶ มีเหตุอื่นๆเกี่ยวกับการบำบัดรักษา เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือเวชภัณฑ์

ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขการประกอบ
วิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550 (ต่อ)

เงื่อนไขการรักษาโรคเบื้องต้น

3. ต้องใช้ยาตามคู่มือยาที่สภาฯกำหนด
4. ต้องให้ภูมิคุ้มกัน โรคตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด
5. ต้องบันทึกรายงานเกี่ยวกับประวัติผู้ป่วย อาการของโรค การ
รักษาพยาบาลหรือบริการที่ได้รับ ให้บันทึกตามแบบของสภาฯและ
เก็บไว้เป็นหลักฐาน (อย่างน้อย 5 ปี)

พ.ร.บ.ยา พ.ศ 2510 มาตรา 13

- ▶ การผลิต การนำเข้าของกระทรวง ทบวง กรม สภาเกษตรกรไทย องค์การเภสัชกรรม
- ▶ การผลิตยาตามคำสั่งแพทย์เพื่อผู้ป่วยเฉพาะราย
- ▶ การจำหน่ายยาสมุนไพรที่ไม่ใช่ยาอันตรายยาสามัญประจำบ้าน
- ▶ การจำหน่ายยาของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทันตแพทย์ ให้กับผู้ป่วยของตนเองหรือสัตว์แพทย์
- ▶ การนำยาเข้ามาเพื่อใช้ต่อตนเองไม่เกิน 30 วัน

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2539

1. พยาบาลวิชาชีพทำการรักษาโรคได้ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ
2. การให้ยาผู้ป่วย – ตาม **order** แพทย์ หรือแผนการรักษาหรือ
เมื่อเป็นการปฐมพยาบาล
3. เมื่อปฏิบัติงานในสถานพยาบาลราชการเท่านั้น

การแก้ไข้ปัญหา

- สถานการณ์พยาบาลเป็นผู้ให้คำรับรองสิทธิในการประกอบวิชาชีพ ตามกฎหมาย
- ขอแก้ไข พรบ. ยา มาตรา 13 ให้ครอบคลุมการใช้ยาของพยาบาลเวชปฏิบัติทั้งการปฏิบัติงานในราชการและเอกชน และสนั่นสนุนร่าง พรบ.ยา.....พ.ศ....ม.22(5) กำหนดให้ พยาบาลเป็นวิชาชีพที่สามารถจ่ายยาให้กับผู้รับบริการเฉพาะที่ตนเป็นผู้ดูแลได้
- ก่อนการแก้ไข พรบ. ยาแล้วเสร็จ ให้ความสำคัญกับกระบวนการรักษาพยาบาล ห้ามจ่ายยาโดยไม่มีหลักฐานการตรวจ ห้ามมียาเกิน

📡 พยาบาลตรวจคนไข้ได้หรือเปล่า 🧑🏻

เมื่อวาน เกิดท้องเสีย ร่วมกับอาเจียร มาตั้งแต่เช้านะ
พอดกเย็นหน่อยก็มีอาการปวดหัวตามมา

ตอนดึกเลยตัดสินใจไปหาหมอที่โรงพยาบาลรัฐบาลแห่งหนึ่ง
ในจังหวัดชลบุรี
พอไปถึงโรงพยาบาล ก็จัดการทำบัตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ก็เรียกให้ไปตรวจที่ห้องฉุกเฉินด้านหน้า
พอเข้าไปในห้อง ก็มีพยาบาลคนหนึ่งเข้ามาพาไปซ่งน้ำหนัก
วัดความดัน แล้วก็ถามอาการ เราก็นี้กว่าเดี๋ยวหมอดคงมาตรวจ ก็เลยบอกอาการคร่าวๆไป

ปรากฏว่า พยาบาลคนนั้น วินิจฉัยอาการแล้วก็สั่งยาให้
แล้วก็บอกให้เราไปรพยาหน้าห้องได้เลย

ถึงกับงงเลยนะ ว่าพยาบาลสามารถสั่งยาได้เลยหรอ
แล้วพอขอใบรับรองแพทย์ ก็บอกว่าออกให้ไม่ได้
เพราะพยาบาลเป็นคนตรวจ ไม่ใช่หมอ

โ้ยยย ก็ที่มาโรงพยาบาลก็จะให้หมอดตรวจนี่แหละนะ
ก็เลยอยากรถามว่า แบบนี้เป็นไปได้หรอคะ
หรือว่าเราไม่รู้เรื่องเอง ^__^

ขอบคุณสำหรับทุกคำตอบนะคะ

จากคุณ : puzzles_opor 🥰

ปัญหาของพยาบาลเวชปฏิบัติคือ

- ความไม่ชัดเจนในบทบาท ภาระงาน การบริหารจัดการขององค์กร ซึ่งเชื่อมโยงกับปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทั้งแพทย์ พยาบาล และความเสี่ยงจากที่ต้อง ช่วยแก้ปัญหการขาดแคลนแพทย์ โดยการ “ทำแทนแพทย์” ซึ่งบางครั้งต้องกระทำการรักษาโรคเกินกว่าที่สภาการพยาบาลกำหนด ขณะเดียวกันจะต้องทำงานในหลายส่วนของพยาบาลวิชาชีพโดยทั่วไป รวมทั้งงานด้านธุรการ

ตารางที่ 2 แสดงสภาพปัญหาที่ประสบในระหว่างการปฏิบัติงานด้านเวชปฏิบัติ 10 อันดับแรก

ลำดับ	สภาพปัญหา	จำนวน (คน)
★ 1	ทำงานเกินบทบาทและขอบเขตกฎหมาย (ต้องทำหน้าที่แพทย์/ตรวจแทนแพทย์)	107
2	หน่วยงานไม่ให้ความสำคัญ/ไม่ตระหนักในศักยภาพ	94
3	มีภาระงานหลากหลายมากเกินไป/ต้องทำงานหลายด้าน/ขาดประสิทธิภาพ	80
4	ได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เป็นธรรม/ค่าตอบแทนไม่เหมาะสมกับภาระงาน/ไม่ได้รับค่าตอบแทน (ปฏิบัติงานด้านเวชปฏิบัติแต่ตำแหน่งไม่ใช่เลยไม่ได้รับค่าตอบแทน)	79
5	ปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับตำแหน่ง/ไม่มีโอกาสทำงานด้านเวชปฏิบัติ	78
6	บทบาทไม่ชัดเจน/ไม่แตกต่างจากพยาบาลวิชาชีพ	57
7	ภาระงาน/ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นมาก/ทำงานหนักมากขึ้น (แพทย์ทำงานลดลง)	52
8	ผู้ร่วมงานไม่เห็นความสำคัญ/ไม่เข้าใจบทบาท	46
9	หน่วยงานไม่สนับสนุนให้พัฒนาตนเอง ทำแต่งงาน/ขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ	44
10	แพทย์/ผู้ร่วมงาน/ผู้บังคับบัญชา/ผู้บริหารไม่ให้การยอมรับ	44

ปฏิบัติงานเกินขอบเขต

- ▶ 17.30 น. หัวหน้าห้องฉุกเฉินโรงพยาบาลชุมชน ทำการตรวจผู้ป่วยที่มาโรงพยาบาลด้วย จักยานยนต์ล้ม แขนงัดกระแทกบริเวณท้อง และสั่งให้ Admit เพื่อสังเกตอาการ โดยไม่ได้รายงาน แพทย์
- ▶ 23.00 น. ผู้ป่วยปวดท้องมากขึ้น พยาบาลใส่ NG tube ให้และฉีด Tramal 1 amp โดยไม่รายงาน แพทย์และไม่บันทึกอาการในเอกสารใดๆ
- ▶ 7.00 น. ผู้ป่วยปวดท้องมากขึ้น พยาบาลจึงฉีด Tramal ให้อีกครั้ง โดยไม่บันทึกเช่นเดียวกัน
- ▶ 10.00 น. แพทย์ตรวจผู้ป่วย และ Refer ไปรับการผ่าตัดที่โรงพยาบาลจังหวัด ภายหลังผ่าตัดผู้ป่วย เสียชีวิต

➡ ประเด็นทางกฎหมาย

- ➡ 1. การเสียชีวิตของผู้ป่วยหลังการทำผ่าตัดที่โรงพยาบาลจังหวัดถือว่าเป็นผลโดยตรงมาจากการมิได้ใช้มาตรฐานวิชาชีพที่ดีในการดูแลผู้ป่วย เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองหมื่นบาท”
- ➡ 2. การเสียชีวิตของผู้ป่วยจากการกระทำโดยประมาทเลินเล่อพยาบาลอาจต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ครอบครัวผู้ป่วยด้วย เพราะเป็นการกระทำผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420
- ➡ กรณีนี้มิได้มีการดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางแพ่งเนื่องจากครอบครัวของผู้ป่วยพอใจความช่วยเหลือที่ได้รับจากโรงพยาบาล
- ➡ ผลการพิจารณาของคณะกรรมการสภาการพยาบาล

คณะกรรมการสภาการพยาบาลได้มีมติให้ลงโทษพยาบาลห้องฉุกเฉิน และพยาบาลหอผู้ป่วยในให้ว่ากล่าวตักเตือน ตามมาตรา 41(4) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลฯ พ.ศ.2528

คำถาม : หากแพทย์ ไม่มาตรวจคนไข้ ตามที่พยาบาลรายงาน พยาบาลต้องทำอะไร
เพื่อไม่ให้ เป็นการพาดพิงแพทย์ และตนเอง เมื่อมีการฟ้องร้อง

- ▶ คำตอบ: การรายงานอาการผู้ป่วย พยาบาลต้องรายงานตามความเป็นจริง และต้องบันทึก
การรายงานไว้ในเวชระเบียนหรือบันทึกการพยาบาลอย่างละเอียด
- ▶ หากแพทย์ไม่มาตรวจหรือสั่งการรักษาอย่างไร พยาบาลต้องบันทึกไว้เสมอ เมื่อมี เหตุไม่
พึงประสงค์ เกิดขึ้น บันทึกการพยาบาลดังกล่าวจะเป็นหลักฐานแสดงว่า พยาบาลได้
ปฏิบัติ หน้าที่ถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพแล้ว ไม่มี ความผิด
- ▶ แต่หากไม่มีบันทึกไว้ พยาบาลต้องหาวิธีพิสูจน์ ว่าได้ ดำเนินการตามมาตรฐานวิชาชีพระ
แล้วซึ่งเป็นการยาก เพราะศาลจะถือเอกสารเวชระเบียนเป็นสำคัญ ถ้าไม่มีบันทึกไว้ถือว่า
ไม่ได้ทำ

แพทย์ ไม่มาตรวจคนไข้

- ▶ นางสาว ร้อย ข้าราชการ มีหน้าที่รักษาพยาบาลผู้ป่วย ในการปฏิบัติหน้าที่เวรนอกเวลา ราชการหรือปฏิบัติงานที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินในเวลาราชการ ส่วนใหญ่นางสาว ร้อย มักสั่งการรักษาพยาบาลทางโทรศัพท์โดยไม่มาตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยด้วยตนเอง และมาทำการรักษาพยาบาลผู้ป่วยล่าช้า ทำให้ผู้ป่วยที่อยู่ในความรับผิดชอบของนางสาว ร้อยเสียชีวิตไป จำนวน ๓ รายในช่วงเวลา ๗ วัน
- ▶ โทษ เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุอันสมควร อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง และประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรงลงโทษไล่ออกจากราชการ

คดีตัวอย่าง ที่ 1

- ▶ โจทก์ฟ้องเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ นาย น. บุตรชายโจทก์ ได้รับอุบัติเหตุรถยนต์ ชนเสาไฟฟ้า ได้รับบาดเจ็บ สาหัส ถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลประจำจังหวัด
- ▶ นายแพทย์ ก. ไม่ได้ให้การรักษานาย น. ตามควรแก่กรณี ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์ อ้างว่าเพื่อรอดูอาการของผู้ป่วยก่อน
- ▶ โจทก์จึงขอให้ ส่งตัวนาย น. ไปโรงพยาบาลอื่น แต่นายแพทย์ ก. ไม่ยินยอม
- ▶ ใช้เวลา 4 ชม. จึงได้ย้ายนาย น. มีอาการช็อค ความดันโลหิตต่ำ
ตัวซีดหายใจลำบาก ใส่ท่อช่วยหายใจ เสียชีวิต

การที่นายแพทย์ ก. ไม่ยอมให้ การรักษา นาย น. เป็น
เวลานาน ๔ ชั่วโมง และไม่ยอมให้ ย้ายโรงพยาบาล
จนทำให้ นาย น. ต้องเสียชีวิต เป็นการละเมิด ต่อ โจทก์
เรียกค่าเสียหาย

๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ข้อเท็จจริงจากการสืบพยาน

- ▶ ๑๔.๒๐ น. นาย น. มาห้องฉุกเฉิน
- ▶ ๑๔.๒๕ น. แพทย์ตรวจ (ซึ่งไม่ถือว่าช้า)
- ▶ ๑๕.๒๓ น. เอ็กซเรย์ ทรวงอกและ เเชิงกราน
- ▶ ๑๕.๔๕ น. นำนาย น. เข้าห้องผู้ป่วยหนัก BP drop ทำ Cut down
(ขณะนั้นมีเคส นาย ธ. เพื่อนนาย น. Arrest
ทำ CPR และ dead at 16.05 น.)

ศาลอุทธรณ์

➡ การรักษาหาได้ หมายความว่า แพทย์จะต้องมาคอยดูแลอยู่ที่ตัวผู้บาดเจ็บตลอดทั้ง ขณะนั้นมีผู้บาดเจ็บหลายคน

➡ ในส่วนการผ่าตัด ผู้ตายได้ รับบาดเจ็บหลายระบบ การนำผู้บาดเจ็บเข้า

ผ่าตัด ต้องขึ้นกับพยาธิสภาพของผู้นั้น และองค์ประกอบอื่นอีกหลายประการ เพื่อที่ ผ่าตัดแล้วมี โอกาสปลอดภัย มิใช่แพทย์ จะทำการผ่าตัดได้ทันทีทันใดเสมอไป การรอดู อาการในกรณี เช่นนี้ เห็นได้ว่าเป็นไปเพื่อตัวผู้บาดเจ็บเอง จะได้ไม่เสี่ยงชีวิตเกินไป เพราะสัญญาณชีพยังไม่คงที่

จำเลยให้การรักษาผู้ตายตามหลักการแพทย์แล้วไม่ถือว่าเป็นการละเลยไม่รักษาผู้ตาย อย่างที่แพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพจะพึงกระทำ จึงไม่เป็นการทำละเมิดตามฟ้อง

พิพากษายืน ให้ยกฟ้อง

ศาลฎีกา

- ▶ เวลาที่รักษาอยู่นานประมาณ ๓ ชั่วโมงนั้น จำเลย และเจ้าหน้าที่พยาบาลของโรงพยาบาลประจำจังหวัดได้รักษาผู้ตายตลอดเวลา โจทก์เองก็ยอมรับว่าได้เห็นจำเลยตรวจดูฟิล์มเอ็กซเรย์ของผู้ตาย การที่จำเลยไม่ได้อธิบายอาการของผู้ตายให้ โจทก์ทราบ ก็ไม่เป็นการบ่งชี้ว่า จำเลยไม่ได้เอาใจใส่ดูแลรักษาผู้ตายเพราะข้อเท็จจริงได้ความว่าในขณะนั้น นายธ. เพื่อนผู้ตายมี อาการหนักกว่ามาก ผู้ตายเองยังมีสติ พอรับรู้อยู่บ้าง
- ▶ ดังนั้นการรักษาคนเจ็บทั้งสองรายนี้ จำเลยในฐานะแพทย์เวร ก็ย่อมจะต้องมุ่งรักษานายธ. ที่ถือว่า มีอาการบาดเจ็บสาหัสที่หนักกว่า ไม่เป็นการทำละเมิดตามฟ้อง

พิพากษายืน ให้ยกฟ้อง

องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ฝ่ายจำเลยชนะคดี

- 1. มีการบันทึกการรักษา (เวชระเบียน) ของผู้ตายและผู้ป่วยอื่นอย่างละเอียดเป็นลำดับ จึงสามารถยืนยันถึงมาตรฐานการรักษาพยาบาลที่ถูกต้อง เหมาะสม เป็นหลักฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ยังมีเอกสารทาง วิชาการทางการแพทย์ สนับสนุน
เพิ่มน้ำหนักของการยืนยันการปฏิบัติที่ถูกต้อง

องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ฝ่ายจำเลยชนะคดี

2. การนำสืบพยานหลักฐานของพนักงานอัยการมีความ
สมบูรณ์ ซึ่งเป็นเช่นนั้น เพราะแพทย์ พยาบาล ผู้เกี่ยวข้องได้ให้
ข้อเท็จจริงอย่างชัดเจนและเพียงพอ

3. แพทย์ พยาบาล ได้ทำการรักษาพยาบาลอย่างเต็ม ความสามารถ
และรักษาตามมาตรฐานวิชาชีพซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด

เรื่องนี้เป็น กรณีตัวอย่างที่ดีมากที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของ
แพทย์ พยาบาล รวมถึงเจ้าหน้าที่อื่นๆ จึงขอฝากไว้ ๒ ข้อ คือ

1. ขอให้เอาใจใส่ดูแลผู้ป่วยอย่างเต็มที่และปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ
2. ต้องมีการบันทึกการรักษาพยาบาลในเวชระเบียนอย่างละเอียด อ่านงาน และ
เป็นระบบ หากสามารถทำได้ทั้ง ๒ ประการนี้ เชื่อแน่ว่า ท่านจะทำงานได้ด้วยความมั่นใจ
สบายใจ เพราะสามารถตอบคำถามได้ทุกข้อ ทุกประเด็น ทุกปัญหา

คดีตัวอย่างที่ 2

➡ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม เวลา ๑๐.๐๐ น. เด็กหญิง (โจทก์) ได้รับอุบัติเหตุ

ทางรถยนต์ แพทย์เอกซเรย์ ขาข้างซ้ายของเด็กที่ได้ รับบาดเจ็บพบว่า มีกระดูกหักสองจุด เวลาประมาณ ๑๒.๔๕ น. โรงพยาบาล ท. รับเด็กไว้รักษาที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูกและข้อ

ต่อมาในวันที่ ๑๖ มีนาคม เวลา ๐๕.๔๕ น. นายแพทย์ ส. แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านศัลยกรรมกระดูกและข้อ เจ้าของไข้ มาตรวจดู อาการของเด็กในครั้งแรกให้พยาบาลนำเครื่องดึงกระดูกแบบถ่วงน้ำหนักด้วยถุงทราย

มาติดแล้วดึงขาข้างซ้ายที่หัก

ต่อมาวันที่ ๑๗ มีนาคม เวลา ๘.๓๐ ถึง ๑๐.๐๐ น.นายแพทย์ ส. ส่งเด็กไปรักษาต่อที่โรงพยาบาล มหาราชเชียงใหม่

โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้รับแจ้งจากโรงพยาบาล ท. ด้วยว่ามีเหตุสงสัยบริเวณจุดที่กระดูกหัก น่าจะได้ รับบาดเจ็บ จึงทำการผ่าตัดบริเวณที่กระดูกหักเข้าไป กดทับเส้นเลือด พบเส้นเลือดบริเวณหน้าแข้ง ซ้ายมีลักษณะฟกช้ำมีลิ่มเลือดอุดตันเส้นเลือด กล้ามเนื้อบริเวณขามี สีคล้ำไม่มีการขยับแสดงว่ากล้ามเนื้อ บริเวณดังกล่าวขาดเลือดมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ชั่วโมง เมื่อทำการผ่าตัดต่อเส้นเลือดเพื่อทดลองว่ากล้ามเนื้อ สามารถกลับมาทำงานได้ หรือไม่ แต่เมื่อต่อเส้นเลือดแล้วกล้ามเนื้อบริเวณดังกล่าวไม่ทำงานและยังคล้ำ ซีพจรบริเวณหลังเท้าซ้ายไม่ได้ จึงทำการตัดขาข้างซ้ายของเด็กบริเวณเหนือหัวเข่าแม่ของเด็กและญาติไม่ พอใจมากเพราะเห็นว่า นายแพทย์ ส. ละเลยไม่เอาใจใส่ดูแลเด็กเป็นเหตุ ให้ต้องถูกตัดขา

จึงฟ้องศาลเรียกค่าเสียหาย ๘,๔๓๑,๐๐๐ บาท

คดีนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ ๓ ประเด็น คือ

๑. ประเด็น ไม่มาดูแลผู้ป่วย

จากการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด คณะกรรมการเห็นว่าการที่ นายแพทย์ ส. แพทย์เจ้าของไข้ ไม่มาดูแลผู้ป่วยตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม เวลา ๑๓.๐๐ น. จนถึง ๑๖ มีนาคม เวลา ๐๕.๔๕ น. รวมเวลาประมาณ ๒๑ ชั่วโมง มีส่วนขาด ความระมัดระวังอยู่บ้าง

๒. ประเด็นว่ามีการเฝ้าระวังภาวะคอมพาทเมนต์ซินโดรมหรือไม่

จากการสอบสวนความรับผิดชอบทางละเมิดคณะกรรมการเห็นว่าการเฝ้าระวังภาวะคอมพาทเมนต์ซินโดรม โดยมีหลักฐานคือ บันทึกการพยาบาลและแบบเฝ้าระวังภาวะคอมพาทเมนต์ซินโดรม แม่เด็กและญาติยืนยันว่าไม่มีการตรวจและเฝ้าระวังหรือคลำชีพจรใดๆ เลย เอกสารดังกล่าวมีการทำขึ้นหลังจากเกิดเหตุและถูกฟ้องแล้วและเป็นเท็จ

ในวันที่แม่ของเด็กมาขอคัดสำเนาเวชระเบียนประวัติการรักษาที่
โรงพยาบาล เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลคัดสำเนารับรองความถูกต้องให้เพียง
๕ แผ่น โดยได้ รับอนุมัติจากผู้อำนวยการ โรงพยาบาล และไม่มีบันทึกการ
พยาบาลรวมทั้งไม่มี แบบเฝ้าระวังภาวะคอมพาทเมนต์ซินโดรม

แต่เมื่อศาลมีคำสั่งเรียกเวชระเบียนกลับส่งมาจำนวน **๒๖ แผ่น** โดยมี
บันทึกการพยาบาลและแบบเฝ้าระวังมาด้วย

๓. ประเด็นว่าความน่าเชื่อถือขอพยานหลักฐาน

๑. พยาน(พยาบาลเวร)ยืนยันว่าวันที่ ๑๖ มีนาคม ช่วง ๑๖.๐๐ - ๒๔.๐๐ น. รวม ๘ ชั่วโมงมีการคลำชีพจรเท้าทุก ๒ ชั่วโมง แต่ในบันทึกการพยาบาลไม่มีคงมีแต่ในแบบเฝ้าระวัง ซึ่งไม่น่าเชื่อว่าจะลืมบันทึกเพราะเป็นเรื่องสำคัญหากเกิดภาวะคอมพาทเมนต์ซินโดรมต้องผ่าตัดทันที

๒.กรณีพยาบาลอ้างว่าคลำชีพจรหลังเท้าชัดเจนเท่ากันทั้งสองข้างขัดกับคำให้การของนายแพทย์ ส.ที่บอกว่าคลำชีพจรเท้าซ้ายเบากว่าเท้าขวา

➤ ด้วยเหตุพิรุณหลายประการ พยานจำเลยจึงไม่มีน้ำหนัก

ให้รับฟังข้อเท็จจริงรับฟังได้ ว่าไม่มีแพทย์ พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ทำการเฝ้าระวังภาวะคอมพาทเมนต์ซินโดรมตั้งแต่รับเด็กเข้ามาและไม่มี การตรวจชีพจรหลังเท้าซ้ายทุก ๒ ชั่วโมง ตามที่กล่าวอ้าง

ดังนั้นการที่เด็กต้องถูกตัดขาเป็นผลโดยตรงจากการงดเว้นการ
กระทำที่เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ท. มีหน้าที่ต้องกระทำตามมาตรฐาน
วิชาชีพแพทย์เป็นการละเมิดต่อโจทก์ที่ ยังปรากฏว่าเจ้าหน้าที่
โรงพยาบาล ท. ทำบันทึกทางการแพทย์และแบบประเมินเฝ้าระวัง
อาการภาวะคอมพาทเมนต์ซินโดรมอันเป็นเท็จ เพื่อที่จะอ้างว่าตนได้
ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานแห่งวิชาชีพแล้ว ซึ่งความจริงหาเป็นเช่นนั้น
ไม่

- จึงให้กำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษให้จำเลยชดใช้ แก่โจทก์ อีกเป็นเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๒ รวมเป็นเงินที่จะต้องชดใช้ทั้งหมด ๓,๓๒๔,๘๐๐ บาท จึงพิพากษาให้ จำเลยชำระเงิน แก่โจทก์ดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ย

ศาลอุทธรณ์

สรุปว่าศาลเห็นว่าแพทย์ พยาบาล ไม่ได้ดูแลเด็กอย่างที่น่าสืบ เพราะหากทำจริงต้องทำการรักษาทัน เด็กก็ต้องไม่ถูกตัดขา

คดีนี้สิ้นสุดในชั้นอุทธรณ์ เพราะคดีทางการแพทย์เป็น คดีผู้บริโภคมองจะฎีกาได้เฉพาะเรื่องที่เป็นประโยชน์ ต่อสาธารณะหรือเป็นเรื่องสำคัญจริงๆ เท่านั้น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงจ่ายเงินตามคำพิพากษาไปจำนวนทั้งสิ้น **๔,๒๕๑,๓๗๗.๓๑** บาท

๒๑ แผ่น = ๑ ล้านบาท

เปิดสถานพยาบาลโดยไม่ได้รับอนุญาต

- กรณีพยาบาลวิชาชีพใช้คอนโดของตนเองเปิดให้บริการฉีดสารกตุตาไซโออนและโบท็อกซ์ สำหรับค่าบริการในการฉีดคิดครั้งละ 1,000
- ถูกจับกุม ถูกแจ้งข้อหา และถูกดำเนินคดีอาญาใน 3 ข้อหา ดังนี้
 - 1) เปิดสถานพยาบาลโดยไม่ได้รับอนุญาต
 - 2) แสดงตนเป็นแพทย์โดยไม่ใช่แพทย์
 - 3) มียาอันตราย และไม่ได้ขึ้นทะเบียนอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

▸ ปรับบทความผิดตามกฎหมาย

- พระราชบัญญัติการประกอบวิชาชีพเวชกรรม มาตรา 26 และมาตรา 43 คือ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ว่าพร้อมที่จะประกอบวิชาชีพเวชกรรมโดยมิได้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม และหากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
- พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.2541 มาตรา 16 และมาตรา 57 คือ ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการสถานพยาบาล เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต และหากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- พระราชบัญญัติยา พ.ศ.2510 มาตรา 12 และมาตรา 101 คือ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ขาย หรือนำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยาแผนปัจจุบัน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต และหากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการสภาการพยาบาล

- ▶ คณะกรรมการสภาการพยาบาลวินิจฉัยชี้ขาดให้ลงโทษพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของผู้ประกอบวิชาชีพเป็นระยะเวลาหกเดือน อาศัยอำนาจตามมาตรา 41 วรรคสาม (4) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528

พยาบาลรับจ้างเจาะเลือดได้หรือไม่

การจับกุมผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ขณะทำการจัดเก็บตัวอย่างเลือดในการตรวจสุขภาพ ให้กับ พนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ในนำไปสู่การส่งฟ้องเป็นคดีอาญาต่อศาลขอหาความผิด ทำการ ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์หรือแสดงด้วยวิธีการใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิเป็นผู้ประกอบ วิชาชีพเทคนิคการแพทย์โดยตนมิได้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ตามพระ ราชบัญญัติ วิชาชีพเทคนิคการแพทย์พ.ศ. 2547

- ▶ ประเด็นข้อกฎหมาย
- ▶ การเจาะเลือดเป็นเพียงการเก็บสิ่งตัวอย่างมนุษย์ ยังไม่ถือว่าการเจาะเลือดเพื่อเก็บสิ่งตัวอย่างเป็นการ ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ที่สมบูรณ์เนื่องจากยังไม่มี การตรวจ ทดสอบ วิเคราะห์ วิจัยและถือว่า พยาบาลเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามความหมายในมาตรา 28 (6) แห่งพระราชบัญญัติเทคนิคการแพทย์ การจัดเก็บตัวอย่างเลือดของพยาบาลตามแผนหรือตาม การสั่งการของแพทย์พยาบาลวิชาชีพสามารถ กระทำได้โดยไม่ต้องมีเทคนิคการแพทย์ควบคุม
- ▶ พนักงานอัยการมีความเห็นไม่ฟ้องผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งทำหน้าที่เพียงเป็นผู้จัดเก็บตัวอย่าง เลือด ไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเทคนิคการแพทย์พ.ศ. 2547

Q : ตามที่ปรากฏข้อความในสังคมออนไลน์ ในกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ กรณีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐมเข้าทำการจับกุมผู้ประกอบการพยาบาลขณะทำการเจาะเลือดตามแผนการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับพนักงานของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง โดยแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมและส่งฟ้องศาล กล่าวหาว่ากระทำผิดพระราชบัญญัติเทคนิคการแพทย์ นั้น ขอเรียนถามว่าขณะนี้เรื่องดำเนินการไปถึงไหน ที่ ๆ น้อง ๆ ชาวพยาบาลก็รออยู่ว่าเราจะงดการเจาะเลือดผู้ป่วยทั้งประเทศดีไหมคะ

A : การเจาะเส้นเลือดดำเพื่อเก็บตัวอย่างเลือด

การจับกุมพยาบาลขณะจัดเก็บตัวอย่างเลือดตามแผนการตรวจสุขภาพประจำปีของบริษัทแห่งหนึ่งตามที่ปรากฏเป็นข่าวนั้น โดยที่กรณียังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลเพื่อมิให้เกิดปัญหาการละเมิดอำนาจศาล สภาการพยาบาลขอให้สมาชิกปฏิบัติงานในการเจาะเส้นเลือดดำเพื่อเก็บตัวอย่างเลือด ดังนี้

1. เป็นแผนการรักษาของแพทย์หรือเพื่อการตรวจคัดกรองภาวะสุขภาพ
2. เป็นแนวทางการปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วย (CPG) เช่นการเจาะเลือดดำปลายนิ้วเพื่อดูระดับน้ำตาลก่อนฉีด Insuline ให้กับผู้ป่วยเบาหวานที่ตนดูแล เป็นต้น
3. การจัดเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อส่งไปขอเลือดที่ธนาคารหรือเพื่อการบริจาคเลือด

การดำเนินการในข้อ 1 และ 2 พยาบาลจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้เก็บตัวอย่างเลือดเท่านั้น โดยไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้วินิจฉัย ซึ่งเป็นภาระงานของเทคนิคการแพทย์

รายละเอียดของข้อกฎหมายและแนวปฏิบัติต่อกรณีดังกล่าว สภาการพยาบาลจะแจ้งให้สมาชิกทราบหลังเสร็จสิ้นคดีแล้ว ณ ขณะนี้ ขอให้พยาบาลปฏิบัติตามแนวทางข้างต้นไปก่อน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้รับบริการจะได้รับและความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ประกอบการวิชาชีพ.

รับจ้างจดทะเบียนสมรส

▶ พยาบาลเอ ได้ติดต่อให้พยาบาลบี รับจ้างจดทะเบียนสมรสเพื่อให้คนไข้ที่รับการรักษาด้วยการฟอกไตได้ใช้สิทธิการรักษาข้าราชการ โดยรับค่าจ้างหนึ่งแสนบาท

▶ ประเด็นทางกฎหมาย

มีความผิดอาญา มาตรา 341 กระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการสภาการพยาบาล

คณะกรรมการสภาการพยาบาลมีมติให้พักใช้ใบอนุญาตของพยาบาลทั้งสองคนมีกำหนดเวลา 3 เดือน

พยาบาลติดยา

- ▶ พยาบาลนำยาฉีด Pethedine ไปใช้กับตนเองแล้วนำของเหลวลักษณะใส ใส่ในหลอดยาเดิม แล้วใช้กาวยึดติดให้เหมือนเดิม

- ▶ ประเด็นทางกฎหมาย

มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 ลักทรัพย์นายจ้าง โทษจำคุก 1 ปี ปรับไม่เกิน 6 พันบาท

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการสภาการพยาบาล

พักใช้ใบอนุญาตเป็นเวลา 1 ปี

มดลูกแตก

ผู้ป่วยรอกคลอด มีอาการเจ็บท้องมากขึ้นเรื่อยๆ แต่พยาบาลวิชาชีพไปดูโทรทัศน์และ
ชื่อของที่มีคนนำมาขาย แพทย์ทำศัลย์สอบถามอาการจึงทราบว่า ปากมดลูกปิด 4 ซม.
Contraction 45 วินาที Interval 2.55 นาที แพทย์จึงสั่งทำการผ่าตัด ต่อมาพบว่ามดลูกแตก
ในขณะที่ผ่าตัดและบุตรเสียชีวิตในเวลาต่อมา

ประเด็นทางกฎหมาย

ความผิดอาญา มาตรา 307 ละทิ้งผู้ป่วยเป็นเหตุให้ได้รับอันตราย

ความผิดละเมิด

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการสภาการพยาบาล

มีมติให้ว่ากล่าวตักเตือน ผู้เสียหายมิได้ดำเนินการทางกฎหมาย เนื่องจากพอใจใน
กระบวนการประนีประนอม

ใบรับรองแพทย์หรือใบรับรองพยาบาล

- ▶ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพประจำโรงพยาบาลชุมชน และได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการสถานพยาบาลประเภทการผดุงครรภ์ พยาบาลได้ตรวจรักษาผู้ป่วยรายหนึ่ง และผู้ป่วยรายนี้ต้องการใบรับรองการป่วยเพื่อนำไปประกอบการลาป่วยขอหยุดการปฏิบัติงาน สถานที่ทำงานของผู้ป่วยมีความสงสัยในการออกหนังสือรับรองซึ่งผู้ออกเป็นพยาบาลและเป็นสถานพยาบาลประเภทการผดุงครรภ์ จึงได้มีหนังสือสอบถามไปยังแพทย์สภา และแพทย์สภาได้ส่งต่อมายังสภาการพยาบาลเพื่อขอให้ตรวจสอบการให้บริการของพยาบาล

- ▶ ประเด็นเชิงกฎหมาย พยาบาลมีความผิดตาม

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.2541 ในมาตรา34 คือ มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องควบคุมและดูแลให้มีการประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลผิดไปจากสาขาชั้น หรือแผน ที่ได้รับใบอนุญาต หรือมิให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทำการประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล

ผลการพิจารณาคณะกรรมการสภาการพยาบาล

คณะกรรมการสภาการพยาบาลได้มีมติให้ว่ากล่าวตักเตือนพยาบาล ตามมาตรา 41 วรรคสาม (2)แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2528

รับจ้างฉีดวัคซีน

- ▶ พยาบาล ก,ข,ค,ง ถูกจับกุมขณะร่วมกันฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ให้กับพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง การฉีดวัคซีนบริษัทใช้ห้องประชุมของบริษัทเป็นสถานที่ฉีด ของกลางในคดี คือวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ Flu Quadric ซึ่งเป็นวัคซีนนอกแผนของกระทรวงสาธารณสุขทำให้พยาบาล 4 คน ถูกฟ้องเป็นคดีอาญา และศาลมีคำพิพากษาให้จำคุกคนละ 3 เดือน และปรับคนละ 30,000 บาท ตามพระราชบัญญัติเวชกรรม พ.ศ. 2525 มาตรา 26, 43 และพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 มาตรา 24, 57 โทษจำคุกให้รอลงอาญา 2 ปี ให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานควบคุมความประพฤติทุก 3 เดือน และให้ทำกิจกรรมเพื่อสังคม 12 ชั่วโมง

เผือกจนได้เรื่อง

- ▶ ผู้เสียหายได้เข้าแจ้งความกับตำรวจว่าขณะที่เดินทางกลับบ้านที่จังหวัดอุบลราชธานีโดยรถไฟตู้นอนพัสดม ในช่วงกลางดึก ถูกล้วงกระเป๋าจากเจ้าหน้าที่รถไฟ และขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่รถไฟ หนังสือพิมพ์ได้แพร่ข่าว ดังกล่าวอย่างกว้างขวาง เจ้าหน้าที่ ตำรวจได้ส่งตัวผู้เสียหาย ไปตรวจร่างกายที่โรงพยาบาลเพื่อประกอบคดี เมื่อผู้เสียหายส่งเอกสารให้พยาบาลที่เคาน์เตอร์พยาบาลอ่านเอกสารและซักถามประวัติและเหตุการณ์อีกครั้ง เพื่อทำแฟ้มประวัติ และให้ผู้เสียหายนั่งคอยระหว่างนั่งคอยผู้เสียหายพบว่าพยาบาลได้นำแฟ้มประวัติออกมาให้พยาบาลอีก 2-3 คน ดูแฟ้มประวัติของเธอพูดคุยกันและส่งสายตาทุกกลุ่มองมาที่เธอ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่า กรณีนี้เิงที่กำลังเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ ผู้เสียหายต้องอดทนกับสายตาและคำพูดที่สะท้อนความรู้สึกในการพูดถึงเรื่องราวของเธอ รู้สึกอับอายและรู้สึกผิดหวังกับท่าทีของพยาบาลในการให้ความช่วยเหลือกับเธอ
- ▶ ประเด็นทางกฎหมาย

การกระทำของพยาบาลเป็นการเปิดเผยความลับของผู้ป่วย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 323

ผลการพิจารณาวินิจฉัย ของคณะกรรมการสภาการพยาบาล

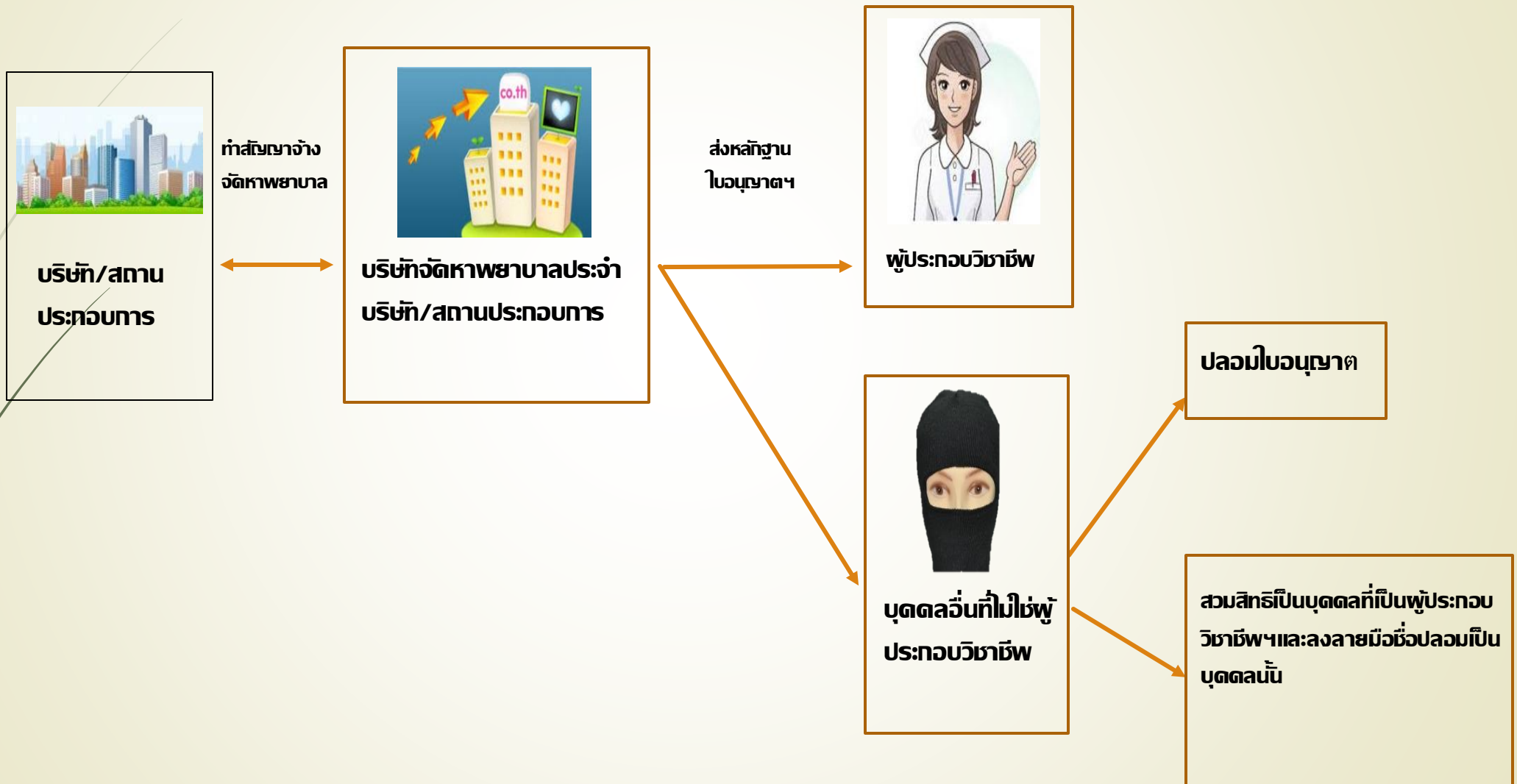
คณะกรรมการสภาการพยาบาลได้มีมติว่ากล่าวตักเตือนตามมาตรา 41(2) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ พ.ศ.2528

พยาบาลปลอม

การขาดแคลนพยาบาลและความต้องการพยาบาลเพื่อปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรม และร้านค้าประเภท Super Store ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ต้องมีพยาบาลประจำห้องปฐมพยาบาล ทำให้เกิดปัญหาการลักลอบปลอมแปลงใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์เพื่อสมัครทำงานเป็นพยาบาลประจำห้องปฐมพยาบาลดังกล่าว กรณีถูกลักลอบปลอมแปลงใบอนุญาตให้สมาชิกไปร้องทุกข์ (แจ้งความ) กับเจ้าหน้าที่ ตำรวจ ณ ท้องที่เกิดเหตุทันทีในข้อหาปลอมและใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯปลอม และแจ้งเรื่องให้สภากาชาดพยาบาลทราบ

แผนผังการปลอม / สวมสิทธิเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ

สถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจ โดยใช้หลักกฎหมาย

ผู้ป่วยได้รับอุบัติเหตุบาดเจ็บทางศีรษะเล็กน้อย ต้องรับไว้สังเกตอาการ
เมื่อรู้สึกตัวดี ให้นำกลับบ้าน แล้วอาการแยลง รพ.ต้องรับผิดชอบหรือไม่

- ▶ กรณีผู้ป่วยหนีกลับบ้าน โดยเจ้าหน้าที่ไม่ทราบ ย่อมถือว่า
ผู้ป่วยปฏิเสธการรักษา หากเกิดเหตุไม่พึงประสงค์ขึ้น
รพ.ไม่มีความผิดตาม ม.8 แห่งพรบ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.

2550

ผู้ต้องขัง มีผู้คุมเฝ้า หนีออกจากกรพ. ใครรับผิดชอบ

- ▶ หากพยาบาลเจตนาช่วยเหลือผู้ป่วยที่เป็นผู้ต้องขังหลบหนี ต้องรับผิดชอบทำให้ผู้ต้องขังหลบหนี ถ้าไม่มีเจตนา ไม่ต้องรับผิดชอบ
- ▶ กรณีประมาทเลินเล่อ เป็นเหตุให้ผู้ต้องขังหลบหนี กฎหมายกำหนดให้ผู้นั้นต้องเป็นเจ้าพนักงานที่มีตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าว แต่พยาบาลไม่ใช่เจ้าพนักงานที่มีตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าว พยาบาลจึงไม่ต้องมีส่วนรับผิดชอบแต่อย่างใด
- ▶ แต่พยาบาลก็ควรช่วยเหลือตามสมควร

การให้ยาอันตรายต่อชีวิต จำเป็นต้องมีแพทย์อยู่ดูแลอย่างใกล้ชิด แต่ถ้าไม่มีแพทย์อยู่ เมื่อเกิดอันตราย จะถือว่าประมาทหรือไม่

▶ แพทย์มีความผิดฐานการทำโดยประมาท

▶ พยาบาล หากเกิดเหตุแล้วรีบตามแพทย์ โดยระหว่างนั้นต้องพยายามช่วยเหลือผู้ป่วยตามหลักวิชาชีพอย่างเต็มที่ อาจใช้เป็นประเด็นในการพิจารณาให้พยาบาลไม่ต้องรับผิดชอบได้

กรณีทรัพย์สินผู้ป่วยหาย รพ.ต้องรับผิดชอบหรือไม่ทั้งที่ รพ.มีคำเตือนไว้แล้ว

- ▶ ทรัพย์สิน อยู่ในการครอบครองของผู้ป่วยเอง ผู้ป่วยจึงเป็นผู้รับผิดชอบ หากมีการสูญหายไม่ถือเป็นความผิด รพ. โดย รพ. ต้องมีมาตรการในการดูแลความปลอดภัยของทรัพย์สินในระดับหนึ่ง เช่น ป้ายเตือน เสี่ยงตามสาย
- ▶ เว้นแต่ ผู้ป่วยฝากทรัพย์สินไว้กับเจ้าหน้าที่

กรณีผู้ป่วยถูกคู่กรณีตามมาทำร้ายเสียชีวิต รพ.ต้องรับผิดชอบหรือไม่

- ▶ รพ.มีมาตรการรักษาความปลอดภัยพอควร เช่น การกำหนดเวลาปิดเปิดประตู การกำหนดเวลาเยี่ยม ถือว่าให้การระมัดระวังป้องกันแล้ว รพ.ก็ไม่ต้องรับผิดชอบ

กรณีผู้ป่วยนอน รพ. และขอลากลับบ้านชั่วคราว จะทำได้หรือไม่ และหากเกิดอันตราย ใครต้องรับผิดชอบ

- ▶ การให้ลากลับบ้านเป็นความเสี่ยงอย่างยิ่งทั้งทางด้านจริยธรรมและกฎหมาย หากเกิดอันตราย รพ.ต้องรับผิดชอบ เว้นแต่ได้รับอันตรายจากเหตุอื่น ไม่เกี่ยวข้องกับโรคที่เป็น
- ▶ หากมีกรณีจำเป็นจริงๆ ที่ต้องไปทำกิจกรรมสำคัญ หากแพทย์มีดุลยพินิจให้ออกไปจากรพ.ได้ ควรทำเป็นหนังสือ โดยถือเป็นหลักฐานว่าเป็นความประสงค์และยินยอมของผู้ป่วย

อายุเท่าไรถือว่าบรรลุนิติภาวะ สามารถเซ็นใบยินยอมได้

- 1.เมื่อมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
- 2. ผู้เยาว์อายุ 17 ปีบริบูรณ์ สมรสโดยความยินยอมของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง หรือ ผู้เยาว์ที่ศาลอนุญาตให้ทำการสมรส

การแจ้งผลเลือด HIV

- 1. แจ้งญาติได้เมื่อผู้ป่วยอนุญาต
- 2. กรณีแจ้งภรรยา/สามี หากแพทย์เห็นว่า ภรรยาได้รับผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือต่อชีวิต ก็สามารถแจ้งได้ โดยอาศัย ม.24(7) แห่งพรบ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540
- 3. กรณีเป็นผู้เยาว์ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต้องแจ้งให้ผลเลือดให้พ่อแม่ทราบ
- 4. กรณีเจาะเลือดเพื่อตรวจหรือสมัครงาน แพทย์สามารถระบุผลเลือดได้ ไม่เป็นความผิดแต่ต้องมอบผลเลือดให้บุคคลนั้น โดยตรง

หลังเลิกงาน พบเหตุถูกเงินภายนอก รพ. พยาบาลไม่ให้การช่วยเหลือ
ได้หรือไม่

- ▶ หากไม่ให้ความช่วยเหลือในกรณีที่ช่วยได้ มีความผิดอาญา ม.374 โทษจำคุก
ไม่เกิน 1 เดือน ปรับไม่เกิน 1000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและอาจมีความผิด
จรรยาบรรณวิชาชีพด้วย

ขั้นตอนหรือข้อควรระวังเกี่ยวกับเวชระเบียนที่เสี่ยงฟ้องร้อง ควรทำ อย่างไร

- 1.ควรบันทึกให้ละเอียด ครอบคลุม กระบวนการตรวจ วินิจฉัย การพยาบาล
- 2.การกระทำที่ไม่เกี่ยวข้องกับการรักษาแต่จะมีผลทางกฎหมาย ก็ควรเขียนไว้ เช่น กรณีไม่ให้การยินยอมแต่จำเป็นต้องรับการรักษา โดยให้มีพยานลงลายมือชื่อด้วย
- 3.ควรหลีกเลี่ยงการบันทึกเพิ่มเติมในภายหลัง

การถ่ายภาพในโรงพยาบาล

- ▶ การถ่ายภาพถือเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ป่วย มีโทษ ปรับไม่เกิน 10000 บาท จำคุก ไม่เกิน 6 เดือน หรือทำจำทั้งปรับ

- ▶ ยกเว้น

1. พนักงานสอบสวนหรือตำรวจ โดยผู้ป่วยยินยอมหรือไม่มีที่ห้าข้อแม้แต่ถ้าผู้ป่วยอยู่ในภาวะฉุกเฉินต้องให้แพทย์ทำการรักษาก่อน พยาบาลควรบันทึกไว้ในเวชระเบียนด้วยว่าตำรวจได้ทำการถ่ายภาพเพื่อป้องกันญาติมาร้องเรียนภายหลัง

2. การถ่ายรูปโดยบุคคลอื่น ต้องได้รับการอนุญาตจากผู้อำนวยการเท่านั้น

การถ่ายภาพ หรือบันทึกเสียง
ในขณะที่แพทย์ พยาบาล ทำการ
รักษาพยาบาล ถือเป็นการละเมิดสิทธิ
ในการทำการรักษาผู้ป่วยของแพทย์
และพยาบาล

และเป็นการขัดขวาง หรือทำให้การตรวจรักษาไม่สะดวก
ซึ่งอาจเกิดผลร้ายต่อผู้ป่วย หากนำไปเผยแพร่
โดยไม่ได้รับอนุญาต และเกิดความเสียหายขึ้น
จะต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยมีโทษทั้งจำทั้งปรับ

➡ แนวทางการป้องกันกำรฟ้องร้อง

สมเด็จพระราชบิดาทรงสอนไว้ว่าอยู่ที่ “ใจเขาใจเรา” “ท่านอยากได้ความสบายแก่ท่านอย่างไร ก็ควรพยายามให้ความสบายแก่คนไข้อย่างนั้น ความตั้งใจจริงเป็นยาประเสริฐ ได้ผลคือความเชื่อ และเมื่อคนไข้เชื่อท่านแล้ว เขาจะทำตามทุกอย่าง”

สาเหตุของการฟ้องร้อง

- ▶ มาตรฐานวิชาชีพลดลง
- ▶ ขาดการสื่อสารที่ดี
- ▶ ไม่ให้เกียรติ ไม่รับฟังความคิดเห็น ไม่ให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- ▶ ความคาดหวังสูง
- ▶ กระแสคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิผู้ป่วย
- ▶ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการแพทย์
- ▶ สื่อมวลชน

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการฟ้องร้อง

- 1.ขาดการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างผู้ป่วยหรือญาติกับบุคลากรทางการแพทย์ ไม่ได้อธิบายหรืออธิบายน้อยทำให้ขาดความเข้าใจ
- 2.ปัญหาพฤติกรรมบริการ
- 3.เหตุมักเกิดในวันหยุดราชการ มีเจ้าหน้าที่น้อย

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการฟ้องร้อง

- ➡ 4. มักเกิดเหตุช่วงตี 1 ถึง 6 โมงเช้าหรือช่วงเปลี่ยนเวร
- ➡ 5. แพทย์ทำงานต่อเนื่อง 24 ชม พักผ่อนไม่เพียงพอ การอดนอน สภาพไม่ต่างกับคนเมา
- 6. ทุจริตแฝง

การป้องกันการฟ้องร้อง

1. ถ้าผู้ป่วยหรือญาติสงสัยว่าผู้ป่วยเป็นโรคอะไรเราต้องสงสัยด้วย เช่นเขาสงสัยว่าเป็นไข้เลือดออก เราจะต้องตรวจเลือดดูเม็ดเลือด ตรวจหาเชื้อ นัดผู้ป่วยมาดูทุกวัน แนะนำถึงอาการและสัญญาณอันตรายของโรค ถ้าเขาสงสัยเราต้องให้ความสนใจถึงแม้ว่าเราคิดว่าไม่ใช่เราต้องตรวจให้แน่ใจว่าไม่ใช่ มิฉะนั้นผู้ป่วยจะกล่าวเสมอว่าได้บอกแพทย์แล้วแต่แพทย์ไม่สนใจหรือไม่ฟังทำให้เกิดความขัดแย้ง

2. ให้ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

- ▶ บอกข้อดีข้อเสียให้ทราบและบันทึก ในการตรวจรักษาเราจะต้องอธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจว่าเราจะทำอะไรเพราะอะไร มีข้อดีข้อเสียอะไรบ้าง มีวิธีอื่นหรือไม่วิธีอื่นมีข้อดีข้อเสียอย่างไร ถ้าไม่ทำอะไรเลยจะเป็นอย่างไร

3. ถ้าผู้ป่วยขอย้าย รับย้ายให้

รายงานแพทย์ ถ้าผู้ป่วยขอย้ายแสดงว่าเขาไม่ไว้ใจเรา เรา
ต้องให้เขาย้ายพร้อมทั้งติดต่อให้ด้วย ถึงแม้ว่าเรา คิดว่าเรา
สามารถให้การรักษาได้ก็ตาม พอเวลาเกิดเรื่องผู้ป่วยมักจะ
อ้างว่าขอย้ายแล้วแพทย์ไม่ยอม

4. บันทึกข้อมูล โดยคิดเสมอว่าผู้ป่วยจะขอไปดู

ถ้าทำแต่ไม่ได้เขียนจะไม่แตกต่างจากไม่ได้ทำ

ในการฟ้องร้องผู้พิพากษาคูหาหลักฐานจากเวชระเบียน ถ้าเราอธิบายแต่ไม่ได้บันทึกไว้เราจะไม่มีหลักฐานว่าเราได้ทำอะไรไปบ้าง เราจะเสียเปรียบ เพราะไม่รู้ว่าเขาจะไปพิสูจน์ความถูกต้องของเราผู้ป่วยมักจะอ้างว่า แพทย์ พยาบาลไม่ได้บอก เขาอาจจะลืมหรือพูดเท็จเพราะฉะนั้นเราต้องบันทึกเอาไว้

5.รายงานอาการผู้ป่วยต้องเขียนบันทึกไว้

- ▶ ถ้าพยาบาลรายงานแพทย์ว่าผู้ป่วยอาการหนัก และแพทย์ยังไม่มาดูผู้ป่วย หรืออาจสั่งการรักษาทางโทรศัพท์ ต้องบันทึกไว้เสมอ และให้แพทย์ต้องรับมาเซ็นชื่อในคำสั่งในเช้าวันรุ่งขึ้นทันที

6. ถ้าไม่แน่ใจ ให้ปรึกษา

- ▶ ไม่มีคนใครรู้ทุกอย่างบางครั้งเหมือนเส้นผมบังภูเขา
ถ้าเราไม่แน่ใจควรปรึกษา แสดงให้เห็นว่าเราไม่ได้
ประมาท เราได้ปรึกษาแล้วไม่ได้ดูคนเดียวเป็นการ
กระจายความเสี่ยงด้วย การปรึกษาไม่ใช่เรื่องน่าอาย
หรือเสียหน้า บางครั้งเราต้องปรึกษาพยาบาลรุ่นน้อง
ด้วยซ้ำเพราะหลายความคิดดีกว่าคนเดียว

7. ให้เกียรติผู้ป่วยและญาติ พุดจาสุภาพ

อดกลั้นอย่าอารมณ์เสีย ปัญหาหนึ่งที่พบบ่อยคืออารมณ์เสียเพราะงานมาก ไม่ได้พักผ่อน บางครั้งพุดจาไม่สุภาพทำให้ผู้ป่วยเกิดความแค้นคอยจับผิด บางครั้งญาติผู้ป่วยพุดจาไม่สุภาพต่อต้องใจเย็นอดกลั้น เพราะไม่มีประโยชน์อะไรที่ไปทะเลาะกับผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วย

8. อธิบายให้เข้าใจ

อัดเสียงถ้าทำได้ ถ่ายภาพบาดแผลเก็บไว้ในกรณีที่
ผู้ป่วยอาการหนัก หรือเป็นผู้ป่วยที่มีแนวโน้มว่าจะมี
ปัญหาเราควรอัดเสียงไว้ ถ้าไม่มีปัญหาเราลบทิ้งได้

9. หลีกเลี้ยงรักษาผู้ป่วยที่ไม่เชื่อใจเรา

หรือไม่ปฏิบัติตามที่แพทย์ พยาบาลบอก ถ้า
ผู้ป่วยไม่เชื่อใจเราโอกาสมีปัญหามาก ควรเปลี่ยนให้
บุคคลอื่นให้การพยาบาลแทน

10. มีการศึกษาต่อเนื่อง

ปรับปรุงตนเอง และใช้เทคโนโลยีช่วยเมื่อจำเป็น ความรู้
มีใหม่ตลอดเวลาเราจำเป็นต้องศึกษาติดตามให้ทันกับ
ความก้าวหน้า นอกจากนี้เครื่องมือสมัยใหม่ช่วยในการ
วินิจฉัยและรักษาได้มาก

11. อย่าพยายามนึกเหมาเอาว่าผู้ป่วยที่เรากำลังรักษาอยู่ มีความรู้
น้อยกว่าเรา

อาจจะไม่จริงเสมอไป และนอกจากนี้เขาอาจจะมีญาติพี่น้อง
เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสาธารณสุข หรือสืบค้นจาก
website ต่าง ๆ ซึ่งผู้ป่วยอาจจะมีความรู้เพิ่มเติม

นพ. ศิวฤทธิ์ รัศมีจันทร์

อดีตผู้อำนวยการ

โรงพยาบาลพุทธชินราชพิษณุโลก

เสียเวลาเพียง 10 นาที
ดีกว่าเสียเวลา 10 ปีในศาล

